

SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77

Ejeli telefon (nyomda) 2-02

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77

Str. Eron L. Pop 10

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 "
Negyedévre 320 "
Egy hóra 110 "

X (v)folyam 64. szám

1929 Március 30 Szombat
* 5689 év II. Adár 18 *

Ára 5 lej

Dr. Ramaseter Ró.
sztr. 2. II. 8.

KELET
ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.

Str. Reg. Maria No. 36. Tel. 4-13

és a

LLOYD EXPRESS

Str. Gelu No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek fel.

Alevra

Kerek tíz napra volt szükség ahhoz, hogy megoldódjék a Maniu-kabinet közlekedési miniszterének, Alevra tábornoknak lemondása körüli rejtély. Mamár kétségtelen az, hogy az öreg tábornok nem tagja többé a kormánynak. Az a négyhétényi szabadság, amelyet Maniu utjára bocsátott, inkább csak szépségflasztróm, amely takargatni, leplezgetni próbálja Alevra kiválásának egészen szokatlan bízart és nem egyszer tragikomikus formákat öltő körülményeit. A négy hét letele után Alevra tábornok nem foglalja el ismét helyét az Erzsébet bulvárdon lévő impozáns minisztérium sápadó fölélyében, amelyhez oly gyorsan ragaszkodott, hanem átveszi a romániai lőszergyárak ellenőrzését. On revient toujours... A közlekedési ügyek feletti meredek vidéken tett öthónapos és balul végződő kirándulása után a tábornok visszatér az ágyuk, a gépfegyverek és gázmaszkok világába, ahol sem a vasúti kiskiklások fantomjai nem ólálkodnak körülötte és ahol a parlamenti többség koncentrikus támadásai sem zavarja többé az öreg katona nyugalmát.

Meglepetészerű volt az a mód, ahogy jött, mint ahogy szokatlan az, ahogyan megy. Midőn Maniu a régenstanáctól jövet felolvasta pártvezérei és a sajtó képviselői előtt az új kormány névsorát, Alevra tábornok nevének kiejtésénél nem egy benfentes nemzeti parasztpárti huza fel csodálkozással vállalt: Ki ez? Az eskü letele után ezután megtudtuk, hogy Alevra tábornok ur egy tarkója bubjájig kopasz, szürkülő bajuszu hácsi, aki fejét kedélyesen jobbválla felé szereti hajlítani és akinek orrán egy viharedezett és évtizedeket megélt cwicker-csüptető ül. Benfentesek, a dolgokkal ismerősök azt is tudták róla, hogy a háboru alatt a nagyvezékar főnökhelyettese volt s mint ilyen kiváló katonai erényeiről tett tanúságot.

Igen, igen, de hogyan jett Alevra közlekedési miniszter? Benfentesek tudni vélték, hogy Alevra tábornok kinevezését magasabb körök előtt az az érv támogatta volna, hogy energikus és erkölcsében tisztorthatatlan. Márpedig a közlekedési ügyek élére — ahol a legtöbb viszálytörténet — csak egy vasenergiájú és hozzáférhetetlen ember állítható. Nos, Alevra rövid idő alatt kiderült, hogy tábornok sem olyan energikus, mint ahogyan az róla feltételezhető lett volna. Nyílt titok volt, hogy a tábornok hagyja magát befolyásolni a CFR liberális érzelmi és szellemi vezetőitől. Es így történt, hogy az, hogy például — risum teneatis amici — a nemzeti parasztpárti kormány alatt nyugodtan itélkeztek vasutások fölött — nemzeti parasztpárti propaganda és a gyulafelhérvári gyűlésen való részvétel miatt.

Azt is beszéltek, hogy állítólag működése alatt liberális vállalatok és szénbányák kijönh elbánásban részesültek, mint valaha, hogy az államvasutak liberális igazgató-tanácsa továbbra is vígan működhetett. Tény az, hogy a vasutások felszámolásának lezárásával a kormány ellen zúdította a CFR egész személyzetét, amely a nemzeti parasztpárti hívóknek egy jelentős hányadát teszi ki. Természetes dolog, hogy mindezek súlyos elégedetlenséget váltottak ki a nemzeti parasztpárti parlamenti többségből és egy-kéthónapi kormányzás

után valóságos interpelláció-áradat zúdult Alevra nyakába. A tábornok és a parlament közötti feszültség rövidesen nyílt konfliktusban tört ki. Alevra ugyanis midőn egyezben az interpellációkra reflektált, konkrét válasz helyett dorgálni kezdte a nemzeti parasztpárti képviselőket, hogy még fiatalok, nem igen értenek a dolgokhoz s majd ha megöregsznek, látni fogják, hogy a dolgok nem olyan egyszerűek, meg hasonlók. Ez a válasz azután módfelett felbőszítette a nemzeti parasztpárti honatyákat. Négyen azonnal replikáltak a miniszter válaszára. Kijelentették, hogy a válaszal nincsenek megelégedve és ezt az elégedetlenséget demonstratív tapsviharral huzta alá a parlamenti többség. Senki sem lepődött meg ezekután

azon, hogy a kormányhoz közelálló lapokban fel-feltűnedeztet Alevra lemondásának, illetőleg „partratételének” híre. Csak az alkalom hiányzott hozzá. Ez pedig nem váratott sokáig magára. Mintegy tíz nappal ezelőtt egy fejletlen jutott Maniu kezeibe, amely azt vádolta meg a tábornok testvérbátyját, Alevra mérnököt, hogy családi kapcsolatait panamára használta fel. Maniu erre igen diplomatikusan, de félre nem érthetően tudomására hozta a közlekedési miniszternek, hogy helyzete a kormányban igen súlyossá vált s hogy ezen a helyzeten könnyítenie kell. A tábornok nem hagyta magát. Bezárkózott szobájába, kijelentette, hogy háthája van, nem volt hajlandó a kormány betegiatogató tagjait, sem pedig

Maniu kiküldöttein fogadni és a telefonon érdeklődőknek azt válaszolta, hogy eszeágában sincs lemondani. Tegnap azután lemondott. Kiválása, jobban mondva „partratétele” a kormány konszolidált helyzetének eklatáns bizonyítéka. S dicsérete egyuttal a parlamentnek, amely kiméretlenül élt alkotmányos jogaival saját miniszterével szemben is. Nem hiszük, hogy az államvasutak megsínylenék Alevra távozását. Gyenge kezű és szürke egyéniség volt Alevra. A szürkeségét talán az az egyetlen momentum tarkította, hogy még néhány évvel ezelőtt aktív antiszemita volt és antiszemita velleitése röpiratai is jelentek meg. Nines okunk bankódnai korai távozásán. (k. r.)

A pénzügyminisztérium visszaéléseket fedezett fel az állami adósságok kifizetése körül

Meg nem történt áruszállításokat fizettek ki és ugyanazt a követelést kétszer is kiutalták

(Bukaresti-Bukarest, március 29. Az Uj Kelet tudósítójától. A belföldi adósságok kifizetése körül az egyes pénzügyigazgatóságoknál különös visszaéléseknek jöttek nyomára. Megtörtént, hogy egyes cégek egy és ugyanazon követelésről két különböző fizetési utalványt mutattak fel. Ez azt jelente

te, hogy az adósságokat kiutaló hivatal a visszaélések történtek. Másrészt megtörtént az is, hogy egyes kifizetésre váró válatatok olyan szállításoktól mutattak fel kifizelési utalványokat amelyek abszolút nem is történtek meg.

A visszaélések ügyében a legerélyesebb vizsgálatot vezette be a pénzügyminisztérium és az összes pénzügyigazgatóságokhoz rendeletet küldött, melyben elrendelte, hogy a kifizetéseknél a legszigorúbb rendszabályokat lép tessenék életbe.

Ujra kitört a polgárháboru Kinában

Berlin, március 29. A Wolff távirati iroda nankingi levelezője közli, hogy Hankauban kihírdették az ostromállapotot. A nankingi kormány csapatai előnyomulóban vannak a Hanka-Peking közötti vasutvonal mentén és lassu előnyomulásukkal lépésről-lépésre most már hátrálásra kényszerítik a forradalmárokat. Sanghaiban Li-Chi-Szen tábor-

nok kivégzésének hírére cáfolják. Azokat az újságírókat, akik a hírt lapjaikban leközölték, őrizetbe vették. Nanking és Sanghai között egyébként az összeköttetés megszakadt. Délkina fővárosában is elismerik, hogy az első harcok Csan-Kai Csekre nézve kedvezőtlenül végződtek, de meg vannak győződve arról, hogy a vele szemben elért sikerek

csak átmeneti jellegűek s megindítandó offenzívája révén ujra el fogja ismertetni főhatalmát Kina egész területén. Tokióba érkezett hírek szerint sikerült Csa-Kai Csek és Feng tábornagy között közeledést létrehozni és ennek eredményeként Feng ujra átvette a nyugati hadsereg főparancsnokságát.

Mirto belügyi államtitkár kijelentette, hogy május 10-én katonai és politikai amnesztiát adnak

(Bucuresti-Bukarest, március 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A prefektusok bukaresti konferenciájának utolsó napján a beszarabiai megyék prefektusai jelentek meg a belügyminisztériumban. Ez alkalommal Mirto belügyi államtitkár tartott exozetát a preektusok előtt aki a zország néhány fontos problémájának megoldási módjáról tájékoztatta a prefektusokat.

Az államtitkár exozetájának során azt a kijelentést tette, hogy a kormány a május 10-iki egyesülési jubileumi ünnepekkel kapcsolatban politikai és katonai amnesztiát ad. (A nyilatkozat annál is inkább kelthet nagy feltűnést mert a kormány eddig feltűnően tartózkodó magatartást tanúsított az amnesztiá kérdésében és mindezek

egyetlen miniszteri nyilatkozat nem támogatta az országszerte megindult amnesztiá-akciót. Amennyiben a kormány valóban megadja az általános

amnesztiát a politikai és katonai elitét tekintve, úgy az egy újabb lépés lesz a kormány programjának megvalósulása felé.

SELECT-MOZGÓ

Vasárnapi kezdettel vetíti Amerika leg-híresebb művészenek:

LON CHANEY

legújabb filmjét:

KACAGJ BAJAZZO...

könnyekig megható drámát.

Monopol Metro-Goldwyn.

URANIAMOZGÓ

Vasárnapi kezdettel

ROSE-MARIE

(COWBOY-SZERELEM)

izgalmas kalanddráma, főszerepben:

Joan Crawford

(Amerika legcsinosabb nője.)
Monopol Metro-Goldwyn.

EGYESÜLETI ÉLET

Teadelután. A Kisebbségi Ujság-iroklub a régebbi, nagy kedveltségnek örvendő zenés teadelutánait, amelyek egy ideig szüneteltek, most újból rendszeresen fogja. Az első ilyen teadelután f. hó 31-én husvét vasárnapján d. n. 5 órakor lesz a Klub helyiségében. (Kai. Motilor 18.) A teadelután keretében tánc is lesz, amire ezúton is meghívja a Klub vezetősége az összes tagokat, hozzátartozókat és vendégeiket. A teajegy ára zenedíjjal együtt személyenként 30 lej.

Felhívás a KKL biztosokhoz! Március hóval a purimakkó legnagyobb részben lebonyolódott. A március havi kimutatásban mutatkozni kell a purimakkó eredményének. Március 31-én a nagyintézőbizottság Kolozsváron ülészik. A beutazó nagyintézőbizottsági tagok szívesen vállalják a purimakkó eredményének átadását. Állítsa össze azonnal elszámolását és a pénzt személyesen, vagy táviratilag küldje hogy az még a március 31-i zárásba benne foglaltassék s így az április havi kimutatásban szerepeljen. — A Keren Kálmán erdélyi részű irodája.

A dési cionista ifjúság reorganizációja
A dési cionista ifjúság körében az utóbbi időben igen lanyha érdeklődés nyilvánult meg az országépítő munkával szemben. A mindinkább szükségesé vált reorganizáció sulyos feladattá dr. Bär Emánuel és Feuerstein Kálmán, a dési zsidó társadalom két kitűnő tagja vállalta magára, akik táradhatatlan energiával megszervezték a dési ifjúsági kör első szereplése a purimakkó számlál. A reorganizált ifjúsági egyesület a szász százalékos Palesztina-munkával kezdte el működését. A ifjúsági kör első szereplése a purimakkó táncesemény megrendezése volt, szerda este pedig megendezték dr. Mandel Simon és neje, a jeruzsálemi KKL delegátusok előadás-sorozatának első estélyét. Az egyesület megalakulása után megválasztották a következő vezetőséget: Elnök: dr. Bär Emánuel és Feuerstein Kálmán, főtítká: Singer Zoltán, titká: Weinberger Nándor, pénztárnok: Noé Géza, jegyző: Ábrahám Endre, A KKL-bizottság elnöke: Sarolta, ügyvezető elnök: Dux Endre, sékelbizottsági elnök: Feuerstein Kálmán, ügyvezető elnök: Rosenzweig M. Jehuda. A kulturbizottság elnöke: dr. Nasch Endréné, ügyvezető elnök: Schwimmer Zsigmond. A Hazamer-bizottság elnöke: dr. Bär Emánuel, ügyvezető elnök: Weinberger Lázár. A Habima-bizottság elnöke: dr. Weinberger Manóné, ügyvezető elnök: Feldmann Boris. A vígjalmi-bizottság elnöke: Barna Kálmán, ügyvezető elnök: Noé Nándor. A sportbizottság elnöke: Barna Kálmán, ügyvezető elnök: Friedmann

Miklós mérnök. A dési zsidó ifjúság lelkes munkakészsége garanciát nyújt afelől, hogy zsidó nemzeti mozgalom érdekében kifejtendő működése meghozza a maga gyümölcsét. S. Z.

A Mizrahi vasárnapi meetingje. Nagy érdeklődés nyilvánul meg a Mizrahi kolozsvári helyi csoportjának vasárnap délelőtti hirdett meetingje iránt, amelyen a vallásos zsidóság

is nagy számban fog felvonulni. A meeting feltizenegykor fog kezdődni a Ferdimand király-utj neolog iskolában.

A Zs. N. Sz. dési helyi csoportjának közgyűlése. Tudósítónk jelenti: A Zs. N. Sz. dési helyi csoportja vasárnap dél előtt tartja meg rendes évi tisztújító közgyűlést, amely iránt a város cionista társadalmában általános érdeklődés nyilvánul meg.

Barcelonában nagy lelkesedéssel fogadták Primo de Riverát

Madrid, március 29. A Fabra távirati iroda jelenti, hogy Primo de Rivera tábornok miniszterelnök a kormány több tagjának kíséretében ma Barcelonába érkezett, ahol a minisztereket a lakosság kitörő lelkesedéssel fogadta. A miniszterelnök és a társaságban volt miniszterek a tömeg lelkes éljenzései közben hagyták el a pályaudvart. A nép a hazát, a

királyt s a kormányt éltette és Primo de Riverának ezt kiáltották: ne mondjon le! A Fabra szerint a kormány fogadtatásai vidéki utjain a lakosság részéről a legjobb cáfolata azoknak a külföldi sajtóban elterjedt híreknek, hogy az ország többsége ne állna Primo de Rivera kormányára mögött.

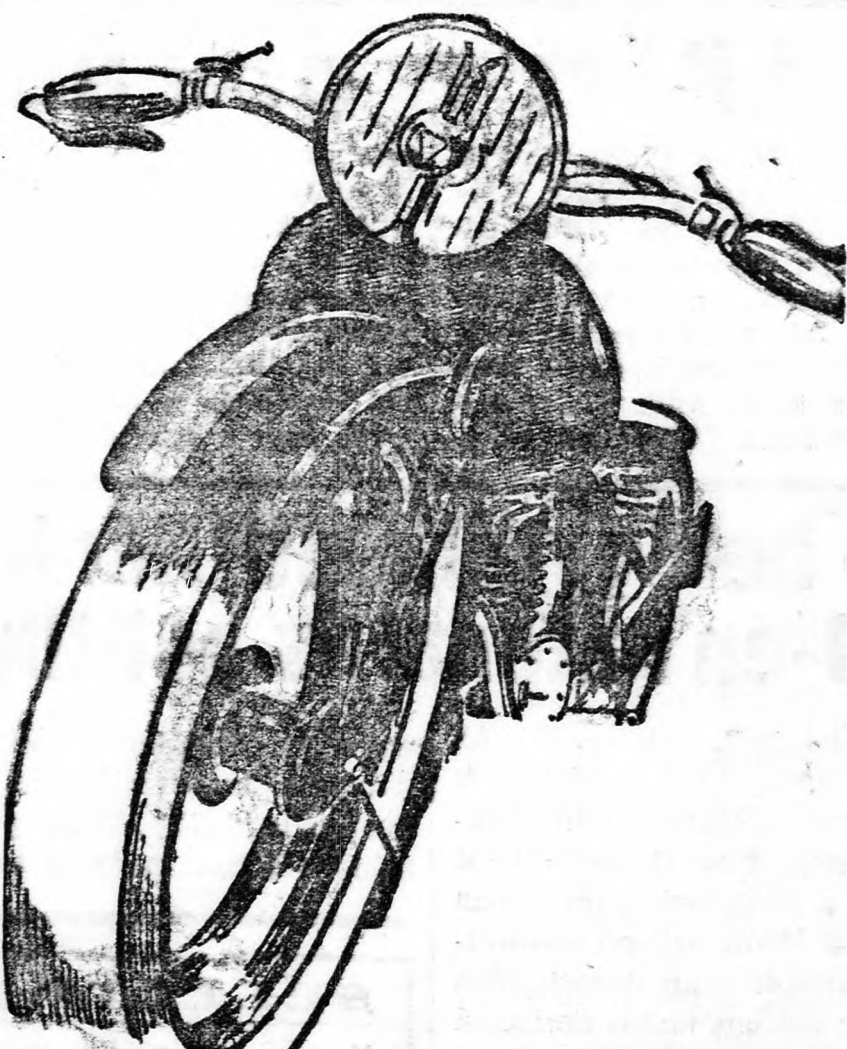
Nosztalgia a tengerek után

Tavasz van és az embereknek el kellene valahová utazniuk. (Nagy tengerek vannak a világon, amelyeket óriási gőzösök szelnek és expresszek kötik össze a kontinenseket.) Érihetetlen, hogy reggelente nem ébrednek fel borzasztó kívánsággal a távolságok után. Ha csak arra gondolok, hogy milyen roppant élvezet van abban, hogy az ember egy nemzetközi utazási-jegyet vált, barna bőröndjébe csomagol, termoszba teát készít, kihajtat az állomáshoz és elindul.

Hét éve már — de ilyenkor, ahogy a levegő megenyhül, — évről-évre újra kísértenek azok a hallatlan látványosságok, amelyekben például a palesztinai utamon volt részem. Nem tudják az emberek, milyen gyönyörű dolog beszállni egy fehér hajóba és azon egy fekete tenger felett sikkani. Milyen ingerlő valami

a közelben partokat sejtetni és ismeretlen országok és népek életére gondolni. Milyen lázas varázsa van a Boszporusz-nak, amelybe hajnalban oson be a gőzös és milyen történelmi evögője a Dardanelláknak, amelyből az esti órákban fordul ki. És jön a Márvány tenger. Egy tenger, amelynek a felülete valójában sima és fekete-fehér színekben játszó, mint a márvány. És az a reingeteg sziget, amelynek között a hajó ide-oda cikáz. És itt-ott megáll és akkor mindenféle rozsdásruvált benszülöttök kusznak fel a hágesókon kis hazájuk akkor ért, friss gyümölcseivel. Érihetetlen, hogy az emberek nem vágyódnak el az Egei-tengeri szigetekre, ha csak egy órára, vagy egy napra is, de hogy érezzék, mi az: vízzel körülveve lenni és nem tudni semmit a messzibb világról, bajokról, üzletekről és ügyletek-

A híres motoroskerékpár

Peugeot

Kiváló minőségű képviselet egész Románia területén.
S. I. M. C. O. Bucuresti, Strada Alexandru Lahovari No. 14.
Vidéki képviseletet keresünk.

Credeti palestinal
bor és cognac
a Borsövethkezeti Társaságtól
Rischon le Cion és
Sichron Jakob
(Báró Ed. Rothschild szállói). Kapható a romániai vezérképviseletnél: **Rompal** Bucuresti, Str. Bliinari 16.

ról.
Engera, akinek semmim nincs, csak ilyen javaim, egyenesen megdöbben a helyhez kötöttségnek az a csökönyössége, amivel az emberek nagyrésze leéli az életét. Fel nem foghatom, hogy gazdag emberek, akiknek pénzüik van és tudják, hogy micsoda tájak és tündöklések vannak a világon, meg tudnak maradni mozdulatlanul ebben a vonzásban, amely oly könnyen elkapja mindazokat, akikben a szépségnek csak egy kis áhitata él. El tudom képzelni, hogy valaki még a foglalkozását is elunja és hogy jön majd idő, amikor az ember, életének különböző szakaszaiban, más-más dolgot művel. Milyen remek volna például, ha őt évi orvos, néhány évig ügyvéd, majd mérnök lehetne, azután utazó lenne, kereskedő és iparos egyideig. Az életnek ez a változatosága azonban ma még kivételetlenül látszik. De kivihető és alig utközik nehézségbe helyünknek gyakori változtatása. Vonatok, hajók, repülőgépek automobilon állanak rendelkezésre, csak el kell határoznunk magunkat, bepakolnunk és elindulunk.

A dolgok és az emberek látása (egyes világszemléletünk) megváltozik, ha időnként kibújunk mindennaposunkból és fejrissítjük magunkat tengerrel, hegyvel és széllel. A világon a legnagyobb dolognak tartom egy hajónak az orrán állani, amikor hajnalban hasítja a hullámokat. Nincs olyan grandiózus élmény még egy, mint a távolba feltűnni látni valami szárazföldet. És kedveltebb valamit, mint napsütésben, fekvőszékben pihenve a feléledten, feketeárvét szürcsölni, amit fehérhűs olasz kukta nyújtanak bronz tálcákon. E lap olvasói pedig abban a privilegizált helyzetben vannak, hogy számukra a nemzetközi utazások folyamán sajátos lelki meghatódások és elérzékenyülések ritka lehetősége is felkínálkozik. Pénzben lemerve gondolom nem sok százezer lej azért az újjongó örömet, ami elfogja az embert, amikor a Földközi tenger felett gombolygó hajnali ködből fellöki magát nagy szikáival a Karmel-hegység. Régi idők rég elhalt élete éled felénk e partokról, és zsidók jönnek elő a bibliai romok közül, messi évezredek lakói várnak a partnál és a vámnál. Sok ember nem is tudja, mennyi nemes örömet tartogat számára a világ. Csak el kell menni értük. Csak fel kell kelni a pultok mellől — nem is hosszabb időre, mint egy-két hónapra és minden szépség az ölnkbe hull. Folyton csak azt tudom mondani: utazunk, menjünk és lássunk minél többet. Ahogy most tavaszodik, — ebben a frissességben és napsütésben olyan játszi dolog utazni!

Nekem semmim nincs, de megvan a szemem és a fülem, amely szomjuzza az újdonságokat. Idét és erői adok még ma is egy fura uccáért, különös arc emberért, érdekes visetért, más házakért, tájakért. Semmim nincs, csak a vágyódásom a világ után és én gazdagabbnak érzem magam, mint akik laknak a lakásukban, ülnek az üzletükben, főnek a fődjükön.

Ben Ami

Hirdessen az Uj Keletben

Veszünk
körts, juhar, szil
és diófadeszkat
Ajánlatokat
Székely & Réti
Erdélyi részű Butorgyár Rt.-
hoz Targu-Mures kérések.

Kelet tudós
szomjulo
rad éjjel a
ségben há
meggyilkol
kásán Göt
kedőt. A g
két órákor
dörszázado
kántozott
megindítsa.

A megdö
maga a ny
radi szere
jegyzőköny
feltizenegy
után Göt
hog az ur
románul:

Mint hogy
Gottesmann
a másik sz
történet, az
visszaemlék
iszonyu du
a rémület
lakot és két
áitozott de
érkeztek, a
a házból. C
borítottan
csak az as
összeesett é

A vizsgál
nyon kívül
ügyész, dr
Cornea jár
részt, rövid
gyilkosok v
és azt a sz
tént, teljese
találtak, cs
szereket vi
ségben a tá
tak maguk
káposztásh
rülte a vér
egy gyékén
féléztyüt
bátgombot.

A hivatal
szerint Got
érite dulako
szurás csak
Ez az egye

Már a m
nyokra ter
kig laktak
lanában lop

Követelünk újabb vizsgálatot Gottesmann Ignác gyilkosainak kiderítésére

Az első vizsgálatot érthetetlenül megszüntették, annak ellenére, hogy a gyanúsítottak ellen egész sereg bizonyíték halmozódott fel. Több döntőfontosságú tanút ki sem hallgattak és sok részletkérdés tisztázatlan maradt

Jelentkezzék mindenki, aki adatokat tud szolgáltatni a gyilkosságról

Chaj-Kolozsvár, március 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ezerkilencszázhuszonnyolc március 19-éről 20-ára virrad éjjel a szatmármegyei Gorbó községben hajmeresztő kegyetlenséggel meggyilkolták és kirabolták saját lakásában Gottesmann Ignác jómódú kereskedőt. A gyilkosságról másnap délután két órakeresés után a szatmári csendőrszázadot, ahonnan Istrate kapitány kárhoztató Gorbóra, hogy a vizsgálatot megindítsa.

Hogyan történt a gyilkosság?

A megdöbbentő gyilkosság lefolyását maga a nyolc gyermekkel árván maradt szerencsétlen özvegy mondotta jegyzőkönyvébe. A család hétfőn este fél tizenegykor fekiúdt le. Ejszaka 1 óra után Gottesmanné arra ébredt fel, hogy az ura kiszól a szomszéd szobába románul:

— Ki az?

Mint hogy semmi választ nem kapott, Gottesmann felkelt az ágyból és kiment a másik szobába. Abból, ami ezután történt, az özvegy csak arra tudott visszaemlékezni, hogy a vaksötétben iszonyu dulakodást hallott. Félajultan a jémielőttől az asszony feltépte az ablakot és kétségbeesetten segítségért kiáltott, de mire a szomszédok megérkeztek, a támadók már elmenekültek a házból. Gottesmann pedig vértől elborítottan betömolygott a szobába, de csak az asztalig tudott eljutni, mert összeesett és azonnal meghalt.

Kirabolták az áldozatot

A vizsgálat, amelyben Istrate kapitányon kívül dr. Nestor szatmári főügyész, dr. Liscu vizsgálóbíró és Cornea járási csendőrmester vettek részt, rövidesen megállapította, hogy a gyilkosok valószínűleg hárman voltak és azt a szobát, ahol a dulakodás történt, teljesen kifosztották. Pénzt nem találtak, csak ruhát, fehérneműt és ékszereket vittek magukkal. A nagy sietésben a támadók több nyomot is hagytak maguk után. Az egyik gyilkos egy káposztáshordóra ráterített abroszba törülte a véres kezét, azonkívül találtak egy gyékényből font kosarat, egy daróc féltézetűt és, egy szürke katonakabátgombot.

A hivatalos boncolás megállapítása szerint Gottesmannat hat súlyos sérülés érte dulakodás közben. A szívet egyik szúrás csaknem teljesen keresztülvágta. Ez az egyetlen szúrás is halálos volt.

Kébor cigányok ellen irányul a gyanu

Már a nyomozás elején vándorcigányokra terelődött a gyanu, akik hónapokig laknak Gottesmann esüdjében és általában lopkodták az udvaron levő ma-

jorságot. Emiatt Gottesmann február közepén kitepte őket a csürről. Az egyik cigány ekkor állítólag megfenyegette:

— Megállj zsidó, ezért megdöglesz!

Ezt a gyanút az a körülmény is alátámasztotta, hogy a házban feltűrt irományok közül több váltó elünn. A csendőrség néhány napi nyomozás után megállapította, hogy a gyilkosságot minden valószínűség szerint Markocsán János és Lakatos József cigányok követették el, akik a közeli erdőben bujkáltak egy ideig, de végül is sikerült őket elfogni.

A tettesek beismerő vallomása

Az elfogott cigányokat Gorbón hallgatta ki a csendőrség. Markocsán János az egész büntény lefolyását a helyszínen végigmutatta Gabányi Nándor körjegyző és Verdes Gábor községi bíró előtt. A vallás során Markocsán beismerte, hogy Gregán Augustinnak egy ingért egy órát adott cserébe. Lakatos ezzel szemben semmiről sem akart tudni. Később, a vizsgálóbíró előtt Markocsán visszavonta vallomását és azazal védekezett, hogy a beismerő vallomást veréssel kényszerítették ki belőle a csendőrök.

Még az első helyszíni nyomozáskor a csendőrök egy szürke gombot találtak Gottesmann házában, amelyen az osztrák-magyar hadseregbeli katonaruhákon volt. A csendőrség megállapítása szerint a harmadik gyanúsítottként szereplő Varga Józseinek, akit Markocsán a gyilkosság elkövetésével vádolt meg, ilyen katonaruhája volt.

Megakad a vizsgálat

A jó úton elindult nyomozás azonban váratlanul megakadt. A vizsgálat nem merítette ki az összes adatokat és nyomokat. Olyan tanúk kihallgatását mellőzték a vizsgálat során, akiknek a vallomása döntő hatással lehet a gyilkosok felderítésére. Nem hallgatta ki a vizsgálóbíró Gabányi Nándor körjegyzőt és Verdes Gábor községi bírót arra vonatkozólag, hogy amikor Markocsán eljárt a gyilkosság lefolyását, olyan ember benyomását tette-e, aki részt vett a büntetésben, vagy csakugyan kizárólag a csendőrség pressziója alatt tette meg ezt, ahogyan utólag védekezett.

Nem hallgatta ki kielégítően a vizsgálóbíró Amota György tanút sem, aki tisztázhatta volna, hogy a Markocsán által egy ingért cserébe adott óra nem Gottesmann órája volt-e.

Markocsán és társai azt állítják, hogy a csendőrség megverték őket és kényszerítették őket a beismerő vallomásra. A vallásnál azonban jelen-

voit Illés Joan és Fagea Căbör községi tanácsos is, akik a gyanúsítottak által aláírt jegyzőkönyvben igazolták, hogy azok a vallomást önként tették meg minden kényszer nélkül. Ezeket a tanukat sem hallgatta ki a vizsgálóbíró, aki ezenkívül is még sok kisebb körülményt hagyott tisztázatlanul.

Megszüntetik az eljárást

A vizsgálat által elkövetett súlyos mulasztások természetesen nyugtalanították egy a meggyilkolt családját, mint a környék közvéleményét, amely nem tud olyan könnyen napirendre térni egy nagyvalószínű ember meggyilkolása felett.

A csendőrség dicséretreméltóan teljesítette hivatását. Minden beszerezhető bizonyítékot és adatot a vizsgálat rendelkezésére bocsátott. Markocsán János kabátját a csendőrség beküldte a kolozsvári egyetem laboratóriumának annak megállapítása végett, hogy az azon talált vérvonatok embervértől származnak-e, vagy sem. Az egyetlen válaszolt is és értesítette a csendőrsé-

get, hogy a tényálladék megállapításához hosszabb időre van szüksége. Azóta ebben az ügyben semmi sem történt és az egyetem analízise mai napig sem érkezett meg az illetékes hatóságokhoz.

Ilyen körülmények között érthető feltűnést keltett, hogy a vizsgálóbíró váratlanul befejezte az egész ügyben az eljárást, illetve a gyanúsítottak ellen megszüntette a vizsgálatot és azóta egyetlen komoly lépés sem történt Gottesmann Ignác gyilkosainak kiderítésére.

Újabb vizsgálatot követelünk

Mint hogy emberi lelkiismeretünk és jogérzésünk nem engedi meg, hogy egy ilyen galád módon elkövetett gyilkosság megtorlatlanul maradjon, új és az elsőnél sokkal alaposabb vizsgálatot követelünk a teljes igazság felderítésére. Követeljük, hogy a bíróság szolgálaton igazságot Gottesmann Ignác nyolc árvájának és gyászaborult özvegyének és a gyilkosok kiderítésével, valamint példás megbüntetésével hozza helyre az első vizsgálat által érthetetlen módon elkövetett súlyos mulasztásokat, amelyek az igazságszolgáltatás presztízsét is elhomályosíthatják. Mi a magunk részéről segítségére akarunk lenni az illetékes hatóságoknak a vizsgálatban és úgy a gyilkosság tettesének, mint az összes körülményeknek a kinyomozásában szívesen közre akarunk működni. Epen ezért felhívjuk mindazokat, akik ebben az ügyben valamilyen információt, vagy utbaigazítást tudnak adni, küldjék be adataikat az Uj Kelet szerkesztőségének, amely az összes új momentumokat a bíróság rendelkezésére fogja bocsátani.

Az angol és amerikai légügyi minisztériumok között tárgyalások folynak az európai és amerikai postaforgalom gyorsítására

London, március 29. Az amerikai és angol légügyi minisztériumok között hetek óta tárgyalások folynak az európai és amerikai levél és csomagforgalom gyorsításának lehetővé tételére. A tárgyalásokba most bevonták a két postai vezérigazgatóságot is. Az angol tervezet szerint az összes európai fővárosok légi járatok útján összeköttetésbe lépnének Angliával, ahol Southamptonban gyűjtenék össze az amerikai rendeltetési levél-

és csomagpostát. Ezek az expresszküldemények gyorsjárata gőzöskön jutnának át az óceánon, ahol az elosztó állomásról szintén legi forgalmi úton továbbítanák egész Amerika területére. Angia ebbe a forgalomba belekombinálta Angol Indiát, Egyiptomot és Marokkót is, mely államokkal a legközelebbi jövőben már szintén megszűnik az angol közvetlen légi összeköttetés.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelb. Rt.
CLUJ, PIATA UNIRII 7. sz á m
 Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon. — Saját tőkéi 55 millió lej.
 Affiliált intézetek: Tordaaranyos Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen és Sz.-Kereszturon, Szászregényvidéki Takarékpénztár r.-t. Szászregényben és népbank r.-t. B.-hunyadon. — Mindenbankügyletet legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. Arurak árai a vasút mellett. **Betéteket elfogad!**

Dreher-Haggenmacher tavaszi
„Márciusi sör“-e
 már forgalomban van.

Sztojkai ásványvíz A legjobb gyógy-, bor- és asztali viz. — Kérje mindenütt Megrendelhető: Pollák Károly Tárgul-Lápusulul, jud. Someș

Pataky Sándor képképzőművész kiállításának megnyitása

Az Unitárius-kollegiumban pár nappal ezelőtt egy finom, nemes eszközökkel készült festőművész kiállítását nyitott meg: a Pataky Sándoré. Egy esomó akvarell és néhány olajkép dícséri mesterük ki-
korrot, dicsőítésként, mely néldü-
közi az olvasó hatásokát és amit ad, —
azt egyénisége gazdag tárnájából tárja
elő. Pataky Sándor a hangulatok és a
mozgások költői erejű művésze, a ter-
mészet legünnepebb hangulatainak elle-
sője, akinek esetében finom harmóniába
olvad a szin és a lélek, a mozgás eleven
dinamizmusa és a fények életet ragyogató
játéka. Komoly, precíz tudás dominálja
minden képét ennek a jelentős piktornak,
ak színtartó a ter és a térrel adott per-
spektíva legbensőbb énjének kinyilat-
koztatására szolgál: álomvá finomított
tájakat és tájakra kivetett álmokat rögzít
meg rajta.

Egy-egy képe a modern francia mes-
terek átszűrte, minden durva anyagias-
ságtól megiszított művészetét pompázza
elénk halk szünet zenei hatása színeket,
a természet desztillált fény-párlatát,
melyben az egész kozmosz bennefeleg.

Pataky Sándor képei minden elfino-
mult ízlést kielégítenek, problémátlan
ennek ellenére igaz és megkapó alkotá-
sok, melyek örömet s vajában zavartalan
műélvezetet biztosítanak számunkra.
Pataky Sándor képképzőművész kiállítását
néhány napig marad nyitva és egész na-
pon át díjtalanul meglekinthető.

Lázár Éva képképzőművész kiállításának megnyitása. A dési festő-
iskola egyik kiemelkedő tehetségtű nő-
vendéke: Lázár Éva önálló képképzőművészeti
rendezvényén, mely e hó 31-én, vasárnap
delelőtt fog megnyitni a 16-ik divízió volt
helyiségében. Lázár Éva rajza és fest-
ményei szokatlan erővel és eredetiségtől
duzzadók, természetábrázolása egy jelen-
tekeny egyéniség színes belső világán
szűrődik át. Tárlata elé épen ezért nagy
érdeklődéssel tekintenek, mert ez a tárlat
egy fiatal, komoly művészi pályafutásra
hivatott festő első jelentkezése, aki
még csak ezután fog igazán elmélyülni,
természetábrázolásában és formanyelvében
kibontakozni. Amit ezúttal ad: az csupa
ígéret és részben már reális érték. Szín-
hatásai, vonalvezetésének fordulatoságai
űdök és biztosak: olyan értékek ezek,
melyekre kellő önképzés, belső elmélyülés
által a művészi tejjesség kibontakozását,
illetőleg ennek reményét lehet felépíteni.
Hiszük, hogy Lázár Éva eleget fog tenni
ennek a komoly várakozásnak, és legkö-
zelebbi tárlatán már mint kiákorrot, kész
teljes értékű művésznőt regisztrálhatjuk.
(s. l.)

Hántott

tűzifát 61 szá mra és
apríva rendeljen

Fischer

atelepen

Telefon 1300
Repülőhidon tul.

Levelet írt egy máramarosi román tanító

(Cluj-Kolozsvár, március 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A posta ma levelet hozott a máramarosi megyei Alsóronából. A levelet egy román állami tanító küldte és fölöslegesen tartjuk, hogy ahhoz kommentárt fűzzünk. A szívből fakadó és megható levél a következőképpen hangzik:

„Tekintetes Szerkesztőség!

Alulírott Joan Gherasim alsóronai (máramarosi megyei) román állami tanító tisztelettel fordulok a t. szerkesztőséghez, hogy feltárjam előtte egy szerencsétlen és elhagyott család nyomorát.

Az én elemi iskolámban járt szegény Fogel Márkus nyolc apró gyermeke közül hat. A nyolc gyermek közül kető még nem haladta meg a négy esztendő s a legidősebb közülök 16 éves. A családhoz tartozik még két öreg ember, az apró gyermekek 76 éves nagyanyja, aki négy éve beteg és három éve vak, valamint a magával tehetetlen 80 éves nagyapja.

Tíz elhagyott lélek, akik most sirnak, éjjel-nappal sirnak.

Könnyes szemüket nincs, aki megtörli. A ház feje, Fogel Márkus már nincs többé. Iszonyu kínok között halt meg néhány nappal ezelőtt Désen, ahol kenyeret akart szerezni családjának. Meghalt s ehhez hozzájárult egy vakbélgyulladás. Az orvosi tudomány már nem tudott rajta segíteni s itthagytott tiz szerencsétlen lelket, akiket eddig keserves, verejtékes munkájával tartgattak. Reggeltől estig dolgozott szakadatlanul, mint egy igavonó állat hogy ne éhezzen ez a tiz elhagyott lélek, akik annyira rá voltak szorva.

Es most ő elment. Itt hagyott nyolc árvát és két öreg szülőt, akik közül az egyik 76 éves és vak, a másik 80 éves és magával tehetetlen.

Most csak sirnak és sirnak és nincs betevő falatjuk. Elheznek. Borzasztó szegényeknek a sorsa.

Es most jön a husvét szent ünnepe. Ma eljött hozzám sirva nyolc gyermek, ki mashesz fordulhattak volna, mint hozzám. A falu többi lakosai nem tudnak rajtuk segíteni és tanácsot sem tudnak nekik adni. Engem pedig ebben a faluban mindenki szeret és mindenki becsül, mert én is mindenki szeretek és mindent becsülök. Nekem mind-egy az, ha valaki román, vagy zsidó. Hiszen mindannyian emberek vagyunk.

— Drága tanító ur — sirtak ők — mi lesz velünk szegény árvákkal, ki ad nekünk pászkat pészachkor?

Es így sirákoztak tovább.

A háboruban sokat láttam, de sohasem sirtam, bár mint román, ember sok. szor el voltam nyomva. De most, amikor ezt a nyolc árvát sirni láttam — any még sohasem történt meg velem — bizony kiesordultak az én könnyeim is. De hát hogyan. Hiszen az árvák közül hatan az én iskolámba jártak és járnak a mai napig is. Igen jól tanultak és tanulnak ma is. Mind jámborok, istenfélők és igyekvők. Most azt kérdezték tőlem: tanító ur, mi lesz velünk? En

igy vigasztaltam őket:

— Fiaim, reméljétek, az Isten még fenn van és vigyáz reátok. Az Isten egyikünket sem fog elhagyni.

En mint egy „puszt gaj” s mint állami tanító fordulok önökhöz. Lehetetlen tétlenül maradnia egy embernek, akinek szíve van, ilyen borzalmas szerencsétlenség és nyomor láttán. Ismerem az Uj Kelet munkatársainak érdek nélküli nagy fáradozásait az elhagyottakért és az elnyomottakért. Es ezért a fáradozásért önöket meg fogja segíteni az Isten. Most arra kérem önöket, hassanak oda, egy önk által történő gyűjtés útján, hogy a nyolc árva és két magával tehetetlen öreg szülő keserves könnyeit letöröljék. Teljesítsük emberi kötelességünket és segítségünk raituk.

— Együttal tisztelettel felhívom dr.

Fischer József máramarosi képviselőnk figelmét a szent és nemes cél érdekében támogasson ő is bennünket ebben a munkában, amiért őt is megsegíti az Isten.

Adakozzék mindenki. Ne felejtjük el, hogy közeledik a husvét szent ünnepe és a tiz szerencsétlenségnek nincs pázkára.

Mély tisztelettel:

Roua de jos, 1929. március 25.

Joan Gherasim
áll. tanító.

Ez a levél önmagáért beszél és biztosak vagyunk afelől, hogy az adakozó zsidók nem fogják bedugni füleiket az alsóronai román tanító felhívása elől. Az Uj Kelet szerkesztősége szívesen továbbítja a beérkező adományokat a szerencsétlen Vogel családnak.

A jóvátételi bizottság memorandumuma nem tesz javaslatot az annuitások összegének megállapítására

Páris, március 29. A jóvátételi szakértői konferencia tegnap délben tizenkét órától kezdve tartotta egyórás szünet előtti utolsó plenáris ülését. Owen Joung elnök visszatekintést vetett a bizottság és az albizottságok munkálataira, majd elnöki minőségében arra hivta fel az államok delegációit, hogy az ünnepek alatt a jóvátételi kérdés megoldására vonatkozólag írásba foglalt javaslatokat tanulmányozzák. Ezután az angol, francia, olasz és belga delegátusok előterjesztették közös emlékiratukat, melyben felszólították azokat az alapelveket, amelyek mellett a bizottság a kérdés rendezésére eredményes munkálkodást fejthet ki.

Az emlékirat nem tesz javaslatot az annuitások összegszerűsége tekintetében,

csak azokat az irányvonalakat tartalmazza, amelyek a további tárgyalások során figyelembe veendőek. Az ülés végén kiosztották az írásba foglalt emlékiratokat a delegációk között. A memorandumok szigorúan bizalmas jellegűek s azok szövegét nem hozhatják nyilvánosságra.

Több delegáció elutazott már az ünnepekre, csak a japán és amerikai kiküldöttek maradnak Párisban. A szakértői bizottság legközelebbi ülése április negyedikén délelőtt 11 órakor lesz.

KÖNYVKÖTŐ
Vásongyári raktár
Lepage
Cluj. — Kéjlen mintás árjegyzéket.

OVAKODJATOK
A HIDEG, A NEDVESSÉG ÉS DOB
VESZÉDELMEITŐL
VEDJETEK
TORKOTOKAT, MELLETEKET ÉS A
TÜDŐKET A MEGHÜLÉS, TOROKFÁ-
JÁS, ASTMA, BRONSITA, INFLUENZA
ELLEN, A
VALDA PASTILLÁK
ÁLTAL, ELTÁVOLITJA ÉS LÉGYŐZI A
LÉGŐ SZERVEK ELLENI BETEGES MEGTÁMADÁSOKAT
A DOBOZ FAC-SIMILJE
KAPHATÓ MINDEN
GYÓGYSZERTÁRBAN

Tavaszi ruhák festése, tisztítása megkezdődött Czinknél Cluj.

Ná
pon
ültek,
több s

Abla

önmül

Bosko
Str. Reg

Sche
ben, Romá
Ullma
festékes

Művés

Elvállalom
ker tek ar
állandó
kiállítás.

Ra
akki

„A
műszaki és
hatók. Cluj
(v. Deák)

Telefo

1000 drb
és leány

Nép

Calea R
Dara

KAS
ANG

Füze 2

KASSÁK:

Füze 2

KÁROLY

Füze 163. k

Lepage

A Nagyvár
félre or h.
Temesváro
ujonnan a
berendzett
Olcsó abor
kette
Az étteren
fe
Temesvá
Nagyvár

Mielőtt
szerezne

Glü
a Calea
ahol á

Napellenző ponyvavászon
üzletek, terrasz és verandák részére
több színben és csikozva.

Ablakfüggönyök
és
önműködő rolettárujak
minden szélességben.

Boskovics Józsefnél Cluj,
Str. Reg. Maria 15. Telefon 910.

Schellack-ban, mindenféle
minőségben, Románia legelső beszerzési forrása.

Ullmann József és Fla
festékek vegyáru import ORADEA.

Művészi Blondel keretek!

Elvállalom kézimunkák montrozását, régi
keretek aranyozását és javítását. Estenként
állandó kiállítás. **Somlyai Mihály**
Cluj, Strada
Iulia Maria 7. sz.

**Rádiók,
akkumulátorok**
legelőnyösebben

„AGIL”

műszaki és villamosági vállalatnál kap-
hatók. **Cluj, Str Regina Maria**
(v. Deák Ferenc-u.) 43. szám

Telefonszám: 2-18.

1000 drb. szebbnél-szebb fiu
és leánykaruha érkezett a

Néparuházba
Calea Regele Ferdinand 33.

Darabja 95 lei.

KASSÁK szenzációs
új könyve
ANGYALFÖLD
Füzve 231 Lei, kötve 299 Lei.

KASSÁK: Napok a mi napjaink.
Füzve 204 Lei, kötve 272 Lei.

KÁROLY: 500-ik emelet
Füzve 163. kötve 211. — Utánvétellel külföldi

Lepage könyv-
üzlet **Cluj-Kvár.**

MEGNYILT!
A Nagyváradot csiányon ismert Grosz-
féle or h. kóser étterem tulajdonosa
Temesváron a Loydsor 11. sz. alatt
újraonnan átalakított, modern higiéniai
berendezéssel az a helyiségében **fió-
kát nyitott.**

Otcsó abononoma! Lakodalmak és ban-
kettek rendezését vállalja!
Az étterem a gyárvárosi Rabbínatus
felügyelet alatt áll.

Temesvár Loydsor 11. sz.
Nagyvárad Zöldfa-ucca 10.

Mielőtt ruhaszövet és textilárusüzkségletét be-
szerezné, tekintse meg vátelköttelezettség nélkül a

Glück Izrael textiláruházát
a Calea Regele Ferdinand 19. szám alatt,
ahol áruin minőségéről és olcsóságáról meggyőződhet.

Elkészült a közigazgatási törvényjavaslat

**Stere professzor nyilatkozata
az új törvényről,**

**mely megvalósítja a decentralizációt és teljesen új alapokra
feketi az ország közigazgatását**

(Bucaresti-Bukarest, március 29. Az Uj Kelet tud.) A közigazgatási reformtervezet hosszas vajadás után elkészült végre. Aki tudja, hogy Manu drága idejéből naponta két-három órát raboltak el a közigazgatási reformmal kapcsolatos tárgyalások és aki látta a bukaresti közigazgatási palota néha a hajnali órákig is megvilágított ablakait, az képes csak számot vetni azzal, hogy milyen hatalmas és fárasztó munka eredménye az a tervezet, amely most elkészült végül és amely a husvétü ünnepek után a törvényhozás házai elé kerül.

Helyi autonómia és decentralizáció

Kétség nem férhet hozzá, hogy az új tervezet, amelynek alapját a helyi autonómia és a teljes decentralizáció képezik, gyökerében fogja megváltoztatni a mai politikai és gazdasági életüknek egész strukturáját. Az önkormányzati elv fokozott kihangsúlyozása és az országnak kerületekre való felosztása két ségtelenül új kepet fog adni közéletünknek és a mai centraliztikus és mindent a fővárosba összpontosító politikai és gazdasági rendszer helyett a kerületek lokális életének fejlődését fogják maguk után vonni.

A reformtervezeten legtöbbit kétségtelenül Boila Romulus dr. és Stere professzor dolgoztak, mindketten az alkotmány és közigazgatási jognak kiváló szakértői. A tervezet egyik szerkesztője Stere professzor nyilatkozik ma a Dinu neatanak arról a mélyreható változásról, amelyet a közigazgatási élet terén a reform előidéz. Stere a következőket mondotta nyilatkozatában:

Milyen a jó közigazgatási törvény

— Mindenekelőtt is hangsúlyoznom kell, hogy a közigazgatási reform nem egy ember munkája, mert azon a bizottság tagjain kívül a miniszterelnök, a belügyminiszter, az igazságügyminiszter. Mirto belügyi államtitkár és a belügyminisztérium vezérigazgatója is közreműködtek.

— Mindenekelőtt általánosságban szeretném még leszögezni azt, hogy egységes közigazgatási törvény, olyan, amely egyformán alkalmazható az ország bármely részében, nem képzelhető el. Csak az a közigazgatási törvény jó, amely általánosan figyelembe veszi egy ország helyben és időben való fejlődésének feltételeit. Nehezen lehet egy általános érvényű törvényt elképzelni, olyan országban, ahol az egyes vidékek spectális életkörülményeiből erkölcsbeli és hagyománybeli különbségek fejlődtek ki. Angliában például ma sincsen egy az egész országra kiterjedő egységes közigazgatási törvény. Nincs egyetlen olyan angol kerület, amelynek egy másik kerülethez hasonló közigazgatási szervezete legyen.

— Romániában például a régi királyságot teljesen egységesnek tekintjük, holott öt szokásaiban és erkölceiben eltérő vidéket ölel fel. Egy valamennyi vidékre egyformán érvényes jó törvény éppoly lehetetlen, mint amennyire lehetetlen, a tudományban a kör négyzöge

sítése. Eppen ezért a közigazgatási reformtervezet: egy-kompromisszum. zet: egy kompromisszum.

A közigazgatás alapja: a falu

— Az új közigazgatási törvény abból a megállapításból indul ki, hogy a közigazgatás szervezetiének alapja: a falu. Az ország lakosságának nyolcvanöt százaléka falvakban él, ám az eddigi közigazgatási törvények ezt teljesen ignorálták és a falu helyébe, mint a legkisebb közigazgatási egységet, a községet állították, amely azonban mesterséges volt és éppen ezért egészségtelen. Ugyancsak erőszakos és mesterséges volt a járások megszervezésének módja is. A járás eddig nem a polgári élet és közigazgatás biztosítására szolgált, hanem inkább egy rendőri apparátus volt, az elnyomásnak egy szerve. Az új törvény a járás és az azt alkotó községek között a legelőnyösebb kapcsolatokat teremti meg.

— A háromszáz léleknel kisebb lakosságú falvak élén a családők közgyűlése áll, a végrehajtó szervek pedig a közgyűlés által választott primár és adóbeszedő. Azok a községek, amelyeknek lakossága háromszáz-hatszáz lelket számlál, maguk határozhatják meg, hogy élükön községtanács, vagy az előző kategóriákhoz tartozó közgyűlés álljon. A törvény megadja végül a jogot a falvak lakóinak, hogy saját maguk döntsék el, mely más falvakkal kívánjanak együttesen községekbe tömörülni.

A járás és megye szervezete

— Egy járásnak legalábbis tízezer lakosa kell legyen. A maximum nincs megállapítva és a törvénytervezet csak azt precizirozza, hogy a falu s a járás székhelye között legfeljebb tíz-tizenkét kilométer távolságnak szabad lennie. A járásnak a törvény körülbelül ugyanolyan helyzetet biztosít, mint egy olyan városnak, amely nem megyeszékhely. A járás élén tanács áll, a végrehajtó szervek pedig egy állandó bizottság (delegatie) élén a járásfővel (capul plásii), akinek a helyzetbe és attribúciói ugyanazok, mint egy városi primárnak. A járástanács tagjai a járáshoz tartozó községek primárjai. A járás-székhely község primárja a járásfő helyettese is egyúttal. A falvak és a járások szervezete fölött áll a megyei tanács mint tanácskozó szerv, élén egy állandó bizottsággal és a bizottság elnökével, mint végrehajtó szervekkel.

A kerületek és igazgatóik

A megyék végül kerületbe olvadnak egybe. A kerületeknek nincs jogi személyisége s az nem egyéb, mint a megyék társulása közös érdekeik közös adminisztrálása céljából. Eppen ezért a kerületi tanácsot nem választják és az a megyei tanácsok delegátusaiból tevődik össze. A kerület végrehajtó szervei a kerületi állandó bizottság (delegatie regionala) és annak elnöke.

— Az eddig felsorolt szervek a helyi autonómia elve alapján választott és alkotott organumok, amelyeknek működését a központi kormány szerveinek organizációja kontrollálja. Ennek az organizációnak feje a kerület igazgatója, aki rangban egyenlő a miniszterhelyettesel. A kerületi igazgató közvetlen felettese a kerület ügyeit intéző minisztériumi kirendeltségeknek, amelyeknek igazgatói a kerületi igazgatójával együtt alkotják a kerületi igazgatóságot.

— A megyében a központi hatalmat a prefektus képviseli, aki közvetlen felettese a szolgabiroknak. A kerületi igazgatók és a prefektusok a reszortjukhoz tartozó kerületek rendőrőnökei is egyúttal. A központi kormány képviselőinek jogukban áll az autonóm közigazgatási szervek gyűlésein résztvenni, felszólalni, javaslatokat tenni, tiltakozni esetleges törvénytelen határozatok ellen, sőt esetleg intézkedni a tanácskozó szervek, vagy a végrehajtó szervek feloszlásáról, amennyiben allambiztonsági érdekek azt úgy kívánják meg. Természetesen ilyen-szerű intézkedések nem lehetnek a mindenkori kormányok agenseinek önkényére bízva. Ezért az új közigazgatási törvény két fórumot létesít a helyi közigazgatás ellenőrzésére. Minden kerületben működni fog egy úgynevezett kerületi revíziós bizottság, (Comitetul regional de revizuire) és Bukarestben egy legfőbb közigazgatási tanács (Consiliul superior administrativ). Ez a két intézmény önködi azon, hogy az autonóm közigazgatási szervek működésükben respektálják a törvényt s hogy ezen szervek függetlensége biztosítottassék.

Anton Rosenzweig Cluj
פרינס אנטון רוזנצוויג
**Héber könyvek
és talleszek**
nagykereskedése. — Gyári árak!

MOST JELENT MEG!

Dr. KOHN HIBBEL: A palesztinai kolonizáció

Az első magyar nyelvű könyv, amely rendszeresen összefoglalva ismerteti:

A palesztinai kolonizáció ötvenéves történetét;
a palesztinai kolonizáció módszereit, tárgyi és személyi tényezőit;
a kolonizáció közgazdasági és pénzügyi problémáit.

Ára 60. lej. — Megrendelhető: Az Uj Kelet könyvosztályában.

1 m. I-a. női felöltőszövet	280	Leitől	1 m. I-a. kamgarn férfiszövet	520	Leitől
1 m. I-a. női pouplinszövet	210	"	1 m. jó mosó delain	39	"
1 m. I-a. férfi felöltőszövet	630	"	1 m. I-a. fehérneművászon	39	"
1 m. I-a. női felöltőszövet	620	"	1 m. I-a. zephir férfifingekre	58	"
1 m. I-a. Trenshcoat szövet	880	"	és az összes szabókellékek.		

Uj könyvek

(Szépirodalom)

Arlen: Ifjú szerelmesek	ára 204 lei
Benedek Marcell: Hamlet tanár ur	108
Anet Claude: A tulsó parton	153
Cherbuliez: Holdenis Meta	102
Delmont: Város a tenger alatt	190
Dekobra: Guruló Vénusz	136
Erdős René: Pandy György ifjúsága	204
Roland Dorjeles: A szent Louis Hemon: Az ökölvívó	187
Locke: Uri csavargó	136
Mathersy Helén („Jön a rozson át” szerzője): Győzelmes Vénusz	170
Courthas Mahler: Szind Dóra	25
Oppenheim: Kalandorok és milliárdosok	68
Romain Rolland: Mahatma Gandhi	25
Sásdi Sándor: Hanna nagy utja	102
Sardou Victoria: Teodora	119
Strindberg: Az apa; Pajtások; Julia kisasszony	102
Wassermann: Alángész	156
	255

Uj utakon

Markovics Rodion: Szibériai garnizon	ára 160 lei
Paleologue: Eugenia császárnő vallomásai	160
Benoit: Szerelmes elleneségek	160

Szép Ernő: Jó nő, (Legújabb kötetemények). Ára 102 lei.

Dosztojevszkij övegyének emlékiratai

A legérdekesebb regényvel vetekednek ezek az írások, amelyekben a nagy orosz író felesége feltárja előttünk Dosztojevszkij mindennapi életét, írói műhelyét és mindent, ami a költő rajongóit érdekelheti. Ára két kötetben 408 lei.

Wallace: Erőszak	ára 221 lei
Wallace: A dilettáns gonosztevő	153
Wallace: A halál angyala	163

Gárdonyi Géza műveinek gyűjteményes kiadása:

Dávidkáné	ára 136 lei
Falusi verébek	136
Pöhölyék	136
Bor	102
Fehér Anna	102

Palfe: 44 nap alatt a föld körül. (Egy cserkeszú utazása). Ára 136 lei.

Népszerű tudományos művek:

Mi a Rádió	ára 20 lei
Renan: Evangelium	289
A keresztény egyház	272

Mencken: A nők védelmében. (Házasság, szerelem stb. előítéletmentes vizsgálása ez a szípközvetlen ötletes könyv). Ára füzve 149, kötve 204 lei.

Raul France: Az örök erdő. (Vonzó erdei séták kapcsán az ember és társadalom örök problémáját világítja meg a világhírű tudós). Ára 170 lei.

Molnár Antal legújabb zenekönyvei:
Zenekultúra — — — ára 187 lei
Jazz-band — — — 119

Schldof: Spanyol nyelvtan	ára 272 lei
Lingua: Spanyol-magyar szótár	122
Complet spanyol szótár	272

Kaphatók az UJ KELET könyvosztályában.

Szabadlábba helyezték a marosvásárhelyi cukorgyár igazgatóit

(Tg. Mureș-Marosvásárhely, március 29. Az UJ KELET tudósítójától.) A marosvásárhelyi tábla vádtanácsa péntek délelőtti ülésén elrendelte a cukorgyári adóeltérítésként vádlottainak, Keleti Péter volt vezérigazgatónak, Kramer igazgatónak, Stamale inspektornak és Ionescu könyvszakértőnek szabadlábba helyezését. A döntés általános feltűnést keltett Marosvásárhelyen, bár a tábla kedvező döntésére biztosan számítottak jogi körökben. A jogászok ugyanis azzal érveltek a táblai tanács előtt, hogy a gyár igazgatóinak fogvatartása megbénítja a gyár működését,

mellyel Marosvásárhelyen hatalmas mértékben növekszik a munkanélküliség. A gyár működésére a város, de egész Marosmegye gazdasági életének szempontjából van szükség.

A tábla alig egyórás tárgyalás után helyezte szabadlábba a vádlottakat. A döntés természetesen nem jelenti a vizsgálat megszüntetését az igazgatók ellen, amennyiben az adóeltérítésként ügyében még szigorúan folyik a vizsgálat és a könyvszakértők jelentése a mai napig még el sem készült. A tábla nem kívánt kauciót a szabadlábba helyezettektől.

A munkanélküliség áll az angol választási harc központjában

Lloyd George munkanélküliség-javaslatát minden párt támadja

London, március 29. Tegnap az angol alsóházban a munkanélküliség ügyében Grenfell képviselő heves támadást intézett a kormánynak a munkanélküliség kérdésében folytatott politikája ellen. Az angol munkanélküliség egyre fokozódik — mondotta — és ezért csakis a kormányt lehet okolni. A kormány ugyanis elmulaszt minden olyan alkalmat, amely az angol munkanélkülieket kenyérhez és keresethez juttatja. Bizalmatlansági indítványt terjesztett az alsóház elé, amelyet azonban 149 szavazattal 100 ellenében elutasítottak.

Phib-Maitland munkaügyi miniszter hosszabb beszédben válaszolt a támadásra és foglalkozott Lloyd Georgének a munkanélküliség leküzdését célzó programjával. Ez a program — mondotta a munkaügyi miniszter — teljességgel lehetetlen követeléseket állít fel, amelyeket ha megvalósítanánk, az államnak csődbe kellene jutnia. A munkanélküliség kérdését nem lehet radikálisan, csak lassu haladás eszközeivel megoldani. A kor-

mány mindent megtesz arra nézve, hogy közmunkák révén csökkentse a munkanélküliek számát. Ez az elmúlt héten sikerült is, amennyiben a kormány támogatásával megindult építkezésnél sok ezer ember alkalmazást kapott. Ezenkívül az újabb időben a brit kereskedelem is feljénkült, a gyárakban is fokozódott munka keletkezett, ami a munkanélküliség problémáját leginkább lesz hivatva megoldani.

Az ülés különös érdekessége, hogy Grenfell nemcsak a kormányt támadta, hanem Lloyd George reformjavaslatát is és kimutatta, hogy 1919-től 1923-ig, vagyis Lloyd George miniszterelnöksége alatt a munkanélküliek száma 250 ezerrel felszökött másfél millióra. A munkás párt a közeli választások alkalmával a munkanélküliség enyhítésének jelszavával operált és ezen a ponton nemcsak a konzervatívokat támadja, hanem a liberálisokat is, akik a választási kampány alkalmával a munkanélküliek sorából remélnék erős támogatást.

A baloldali munkásság temesvári kongresszusa

(Uj-Kolozsvár, március 29. Az UJ Kelet tud.) A romániai egységes munkás szakszervezetek április 2-án, 3-án 4-ikén és 5-én országos kongresszust tartanak Temesváron. A kongresszuson a munkásság legégetőbb problémáinak megtárgyalása a munkanélküliség fokozatos növekedésének, a munkásság testi és szellemi nyomorának, a balesetek és ipari megbetegedések felszaporodásának, a gyermek és női munka bevezetésének és a munkabérek leszorításának a nyolcórás munkaidőnek, túlórák kérdésének, a munkásság szervezkedési jo-

gának, a fekete lista rendszer megszüntetésének, a gyermekmunka eltiltásának, a pihenő napok és a szabadságolások és a kilépések költséges felmondásának és más munkáskérdéseknek problémája van napirendre tűzve.

A kongresszuson résztvesznek az összes szakmák képviselői, akik közül különösen a famunkások és a bányászok jönnek selyes sérelmekkel és panaszokkal a kongresszus elé. Különösen súlyosak a panaszok a betegséglelyző pénztárak működése ellen, amelyek attól eltekintve, hogy korcs autonómiával mű-

Csunya fogkő

eltávolítja a legzsebb arcot. Kellmetlen szájag visszahívó. Mindkét szépeghibát alaposan el lehet tüntetni a pompás, tündő Chlorodont-fogpaszta esetleg már egyszeri használatával. A fogak rövid használat után gyönyörű elefántcsontszinben ragyognak, különösen ha a tisztításhoz a külön erre a célra készített fogazatos sörtéjű Chlorodont-fogkeféket használjuk. A fogak kövé szorult rothadó ételmaradékok, amelyek a kellemetlen szájagot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolíthatók. Tegyen kísérletet egy tubus fogpasztával.

Chlorodont-fogpaszta, -fogkefe és -szájviz mindegyikét kapható.

Csak kék-fehér-zöld színű csomagolásban és „Chlorodont” felirattal valódi.

kődnek, vagyis hogy azoknak irányításába egyáltalán nem szólhatnak bele sem a munkások, sem a munkaadók, olyan elégedetlenséget váltanak ki munkódsükkkel nap-nap után, hogy a tagok a legerélyesebben követelik az eddigi rendszer megváltoztatását.

A betegséglelyző pénztárakat a munkásság és a munkaadók tartják fenn, ennek ellenére azonban csupán ellenőrző bizottságok küldhetnek ki, amely a kaszárban esetleges hiányokat vizsgál felül és azokról jelentést tesz a minisztériumnak. Uj építkezéseket, vagy rendszerbeli változásokat csak a munkaügyi minisztérium határozhat el. A munkásságának ezenkívül igen súlyos panaszai vannak a kezelés, az orvosok kiosztása és a várótermekben lévő zsúfoltság miatt és ezért még a kongresszus előtt terjesztettek fel ebben a kérdésben memorandumot a munkaügyi minisztériumhoz.

A famunkások közül elsősorban a marosvölgyi famunkások követelése kerülnek előtérbe a kongresszuson, akik számos sérelem orvoslását követelik. Követelik a munkabérek felemelését és azoknak a közszükségleti cikkek árdrágulásának megfelelően való revízióját. Végül ragaszkodnak ahhoz, hogy a néhány év óta nem respektált kollektív szerződést ismét felújítsák s az abban lefektetett pontokat mindkét fél abszolút respektálja.

A bányász-tömegek, amelyeknek egyes frakciói úgy találják, hogy nyoma más alatt fogadták el a bányák által felajánlott kollektív szerződést, ugyancsak harcot készítenek elő és a kongresszus döntésétől várják a további lépéseket.

Több, mint valószínű, hogy a kongresszuson teljesen kikapcsolják a politikai kérdéseket és így az amnesztia ügyével sem fognak foglalkozni.

Rádiózik? Jár operába?

akkor nem nélkülözheti a legújabb

Operaismertetőt

Az opera és zeneirodalom remekműveit kimerítően ismerteti és nagyszámú kottapéldánnyal illusztrálja.

Eddig megjelent:

Gounod: Faust	ára 34.—
Wagner: Lohengrin	34.—
Bizet: Carmen	34.—
Verdi: Aida	34.—
Puccini: Turandot	34.—
Erkel: Bánk bán	34.—
Mozart: Figaro lakodalma	68.—
Poldini: Farsangi lakodalom	34.—
Leoncavallo: Bajazzók	34.—
Thomas: Mignon	34.—
Erkel: Hunyadi László	34.—
Puccini: Tosca	34.—

Kaphatók az UJ KELET könyvosztályában.

Hirdessen az UJ Keletben

Az UJ Kelet zsidóság
Főszerkesztő:
Felelős szerk:
Bukaresti szerk:
Str. Car
az UJ Kelet
forrás

Kolozsvár

Lapunk ré
hirdetési kö
naptól kezd

RUDOLF

Str. Regina

ucca) 3

L

Str. Gelu 20

helybeli hird

Kiadóhivatal

pest, a mai

hirdetéseket

többször szóló

fel. Kérjük

kedjenek mi

jes bizalom

tési iroda va

Lloyd Expr

tések a dr. S

ban. Calea K

selényi-u) 3.

termében, Fő

— A «Tom

ferenciája.

Jesivák (ár

let, a «Tom

hagyományos

és szellemi

tos céljait má

sején és más

ciát tart Nag

ra szóló meg

A tanácskozá

1 delegátussa

továbbá a he

gátással képv

bizottság csu

fogja elismér

a helyesopor

állított megb

mal) vannak

gukkal hozzá

szavazott év

lési vonatko

kivonatot; a

pontos kimut

tagsági díjak)

tr. hitközség

rifikáló bizot

trajóljegyűke

ramját átvesz

revőki szűks

küljanak a kö

radi ortodox

che Jesiva» s

Manastirei 2-

— Gyomor

konyosság, mig

szívszorulás,

általános rossz

esség megsz

beteg naponk

megszik egy

renc József»

rok dicsérik a

melyeket a

nyok idején

hashajtó tek

trakban, dro

tekben.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Kaszner Rezső,
Str. Carol 81.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Kolozsvári hirdetőink figyelmébe

Lapunk részére a kolozsvári piacon hirdetési kötések létesítésével a mai naptól kezdve kizárólagos joggal a

RUDOLF MOSSE RÉSZV.-TÁRS.

Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-ucca) 37. Telefon: 4-13 és

LLOYD EXPRESS

Str. Gelu 20. sz. — Telefon: 14-55. helybeli hirdetési irodákat bízunk meg. Kiadóhivatalunk közvetlenül, ehhez képest, a mai naptól kezdve, csak apróhirdetéseket és 3 megjelenésnél nem többre szóló alkalmi hirdetéseket vesz fel. Kérjük tehát hirdetőinket, szíveskedjenek minden újítás ügyében teljes bizalommal a két megbízott hirdetési iroda valamelyikéhez fordulni. (A Lloyd Express utján feladható hirdetések a dr. Sámuel Jenő divatruházában, Calea Regele Ferdinand (v. Westelényi-u.) 3. és Gárdi fényképész műtermében, Főter 3 szám is.)

— A «Tomche Jesivot» országos konferenciája. A Nagyváradon székelt, jesivákat támogató országos egyesület, a «Tomche Jesivot», melynek a hagyományos zsidóság kulturájának és szellemiségének szempontjából fontos céljait már ismertettük, április elején és másodikán országos konferenciát tart Nagyváradon. A konferenciára szóló meghívók már széjjelmentek. A tanácskozásokon minden hitközség 1 delegátussal, lehetőleg az elnökkel, továbbá a helycsoport 1 vagy 2 delegátussal képviselteti magát. Az igazoló bizottság csupán azon delegátusokat fogja elismerni, kik a hitközség, illetve a helycsoport által szabályszerűen kiállított megbízó levelével (mandátummal) vannak ellátva. A delegátusok magukkal hozzák: a hitközség által megszavazott évi költségvetési hozzájárulásra vonatkozó hiteles jegyzőkönyvi kivonatot; a helycsoportra vonatkozó pontos kimutatást (tagok lejtroma és tagsági díjak). A delegátusok az orth. izr. hitközség székházában ülésező vez. bizottságnál jelentkeznek ahol igazolójegyüket és a konferencia programját átveszik. A konferencián részt vevők szűkséges információkért forduljanak a következő címre: Nagyvárad ortodox izraelita hitközség «Tomche Jesivot» szekciója, Oradea, Strada Manastirei 2.

— Gyomor- és hasbántalmak, izgékonyosság, migrén, kimerültség, szédülés szivszorulás, rémes álmok, ijedtség általános rosszullét, csökkent munkaképesség megszűnhetnek azáltal, hogy a beteg naponként reggel éhgyomorral megiszik egy pohár természetes «Ferenc József» keserűvizet. Orvostanárook dicsérik azon értékes szolgálatokat melyeket a Ferenc József víz járványok idején is mint biztos és enyhe hashajtó teljesít. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszertüzletekben.

— Borbélyok husvét munkaszünet. A munkügyi miniszterium táviratilag közölte a rendőrséggel, hogy a borbélyok husvét második és harmadik napján déli tizenkét óráig nyitv tartatják műhelyeiket, azonban a délutáni órákban be kell zárniok. E rendelkezés ellen vétőket a rendőrség szigorú bírsággal sújtja.

— Százeczeket adnak egy-egy meissenai porcellán figuráért. Berlinből jelentik: A napokban zajlott le a német fővárosban az a porcellánaukcio melyre a világ minden nagyvárosából eljöttek a műgyűjtők és a nagy muzeumok reprezenásai. Legnagyobb kereset volt meissenai porcellánállatok után. — Egy 1741-ben készült 31 centiméter magas zöld papagályért nem kevesebb mint 11-12 ezer márkát ajánlottak fel, amely majdnem egy félmillió lejnek felel meg. Két 1753-ból származó fajtakakas-figurát 15 ezer márkáért adtak el, egy 1748-ból származó hattut 9000 márkáért. A legolcsóbb műdarab ára 1250 márkáért kelt el.

— WIZO teadélután. A WIZO e hó 31-én vasárnap délután 5 órakor a City külön termében teadélutánt rendez tagjai és vendégei számára. A teadélutánon dr. Weisz Fülöp a Parkszanatorium orvosa tart előadást az erdélyiek lehetőségéről Palesztinában. Tekintve, hogy ez a téma amnyira közel áll hozzánk, hisszük, hogy tagjaink nagy számban fognak résztvenni a kézimunkadélutánon. Teadélutánon nem csak a tagokat, hanem az érdeklődő hölgyeket is szívesen látja a WIZO vezetősége.

NE GYÖTORJUK GYERMEKEINKET CSUKAMÁJOLAJJAL! Adjunk helyette poralaku, csokoládézű Jemaltot.

— Manőver vagy lázadás? Bukarestből jelentik: Tighinában az elmúlt éjjel reggel hatig tartó ágyudörgéseket hallottak. Az ágyudörgések Oroszországban hangzottak el, amiből Tighinában arra következtelnek hogy az orosz hadsereg a határszélhez közel manőverez. Az Adeverul értesülése szerint az sincs kizárva, hogy az ágyudörgések a podolai parasztság lázadásával jatkormány erőlesen akar elfojtani. kormány erőlesen akar elfojtani.

— A Zs. N. Sz. nagylntézőbizottsága 1. hó 31-én, vasárnap délután 3 órakor ülést tart a neolog hitközség kjsmáter mében, Calea Regele Ferdinand 52. sz. alatt. Vasárnap este közös vacsora lesz az Eruster-vendéglőben.

— Eljegyzés. Fischman Szoszika Ca letele és Werber Jenő Beclan jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— Április 2-ikán utazik Bécsbe az optáns-per román bizottsága. Bukarestből jelentik: Az optáns-per tárgyalásai ra kinevezett román bizottság április 2-ikán Bécsbe utazik, hol 4-ikén kezdődnek meg az optánsper tárgyalásai.

— Piscator előadás tartott bukásának okairól. Berlinből jelentik: Ervin Piscator, a világhírű rendező, aki tudvalevőleg kommunista tendenciájú darabokat mutatott be a Teater am Nollen dorplitz színházban, kísérleteivel teljesen megbukott. Piscator tegnap előadást tartott, amelyben igyekezett megmagyarázni bukásának okait. A nagyszámu hallgatóság előtt Piscator azzal kezdte előadását, hogy beismerte azokat a hibákat, amelyek vállalkozásából keletkeztek. Nemesak gazdasági természetű hibák történtek a Piscator-színház felállításja körül, hanem művészi is, de már eleve tiltakoztak az ellen, mintha szenzációt akart volna hajhászni. Célja az volt hogy szüjjön meg az a színjátszás, amely vissza akarja tikróztetni a társadalmat és új korszak kezdődjék a színjátszásban, amelynek célja: ujjaala kítani a forrongásban levő mai társaséletet. Természetes, hogy ebben az igyekezetben vigyázni kell arra, hogy impotens drámáiról ne jussanak szóhoz. Fájdalom — állapította meg Piscator — a drámairás ma még társadalmi jelentőségeket akar színrehozni és csak kevés olyan író van, aki át tudja érezni az új idők követeléseit. Egy új fajta dramaturgia keletkezett, az úgynevezett szociológiai drámairás, de ez még nem tudott kellőképpen kialakulni.

— Továbbra is kedvezményes vízzummal lehet Magyarországra utazni. Az idegenforgalom fellendítése érdekében tevékenykedő Duna Szövetség által kibocsátott igazolványok alapján az egész 1929 év folyamán vízum nélkül lehet átlépni a magyar határt és a vizumot utólagosan féláron lehet Budapesten megszerezni. Az igazolványok alapján egy a bukaresti, mint a kolozsvári magyar konzulátusnál a vizumot előre is meg lehet szerezni ugyancsak féláron. Ha valaki nem Budapestre, hanem Magyarországra más helyére utazik és a vizumot nem szerezte be előre, úgy utlevelét az igazolvánnyal együtt

postán küldheti be a Duna Szövetségnek, mely a vizumot az utlevelre megszerzi és az utleveltel tulajdonosának postán visszaküldi. A kedvezmények igénybevételére jogosító igazolvány ára 130 lei és beszerezhető lapunk kiadóhivatalában. Az igazolványt annak ára és 11 lei portóköltés beküldése ellenében a kiadóhivatal postán is elküldi.

Számolja meg a sok köhögő embert, akikkel az uccán vagy másutt találkozol. Várni akar, amíg a köhögést ön is átkapja? Vegyen idejekorán néhány Panilavin pasztillát és meg lesz óva a légzőszervek betegségeitől. A Panilavin-pasztilla biztos óvszer a spanyolnátha ellen. Kaphatók gyógyszerárakban és drogériákban.

Butorárleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzemi munkasait foglalkoztathassuk, ha tenát

olcsó és jó butort

Büsendorfer, Stigl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann

zongorát, pianinót,

akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Réti

butorgyár rt.

hatalmas raktárait. Hiteles egységnek kedvező fiz. tes. feltételek

MÉRNÖK i könyv, műszer, körző, papír
LEPAGE -nál K-VÁR. kérjen jegyzékeket.

40 millió vagyont felett rendelkezik a **Munkások Rókkant-egylete**

Lépjön be rögtön, nehogy öreg napjaira koldus keljen

Beiratkozni lehet: Cluj, Str. Memorandului 23. (volt Unió-utca) minden hó elsejét és 15-ét követő vasárnapon délután 2-4-ig, minden nagyobb helyen, ahol fiókjaik vannak és a köz. ntban; Timisoara III., Bulev. Carol 10. sz.

Tusnádfürdő legszebb helyén fekvő „Schweitz“-üdülőtelep

február 15-én megnyitlik.

Allandóan fűtöt, kényelmesen b rendezett szobák teljes panzióval, legolcsóbb napi árak mellett. Érdeklődésnek prospektust küld. — „Schweitz“-üdülőtelep vezetősége Baia Tusnádf. Fényes László Targu-Mures.

Járványos időben palotától kunyhóig legyen mindenütt **DIANA sósborszesz**

Műszerészek! Kerékpár és varrógépkereskedők!

Közüljék címüket, melynek vétele után az új 1929. évi

nagy képes árjegyzékemet díjtalanul küldöm. Hammer Vilmos varrógép, kerékpár és akatrézek nagyke eskedő Arad, Plata Avram Iancu 5-6.

Vasárnap délelőtt fél 11 órakor nagy mizrachi meeting

A meeting szónokai:
Wasserstrom Sándor
az erdélyi Mizrahi szervezet ügyvezető elnöke,
Dr. Fischer József
országgyűlési képviselő és
Rath Efraim
lesznek.

Minden zsidó, aki népet és hitét szereti, legyen a R. Ferdinand-uti zsidó iskolában.

SPORT

Dr. Mező Ferenc ünnepélyes ígéretet tett a zsidó sport történetének feldolgozására

Dr. Mező Ferenc, az amszterdami szellemi olimpia világbajnoka, szerda este tartotta meg a katolikus gimnázium zsufolóság megtöltött díszterpében szokatlan érdeklődéssel várt előadását. A népszerű szellemi olimpián lebilincselő előadásában ismertette a számára világbajnoki címet hozó díjnyertes művét. A klasszikus olimpiai játékok hőskoráról, majd a modern olimpiáról beszélt, végül összehasonlította az ő és jelenkori világbajnoki rekordokat. A katolikus gimnáziumban megtartott előadás után dr. Mező Ferencet a KAC vezetősége ünnepelte bankett keretében. Csütörtök este a Haggibbor látta vendégül az illusztris vendéget. A zsidó sportegyesület vezetősége teljes számban, de azonkívül számos sportbarát jelent meg a Haggibbor klubhelyiségében, amely szűknök bizonyult a szellemi olimpia világbajnokának ünnepük befogadására. Később a klubhelyiségbe érkezett dr. Lucian Sándor parlamenti képviselő, a Haggibbor régi barátja is. Elsőnek Biró Andor, a Haggibbor közkezdelt elnöke üdvözölte meleg szavak

kal a ritka vendéget, akiben a sport nagy előharcosát s ezen keresztül a népek közötti megértés harcát látta. Üdvözölő szavait azzal fejezte be, hogy dr. Mező Ferenc a jövőben is sok díszséget szerezzen a zsidó népek. Ezután dr. Eröss Vilmos tartott szívből fakadó teaszót és felhívta dr. Mező Ferencet, hogy amennyiben ő a leghivatottabb erre, fajával szemben tartsa kötelességének feldolgozni és megírni a zsidó sport történetét. Ezután dr. Mező Ferenc válaszolt az üdvözlésekre. Megköszönte a Haggibbor meleg fogadtatását és hangsúlyozta, hogy soha nem fogja elfelejteni az itt töltött napokat. Művéről, majd célkitűzéseiről beszélt s végül ünnepélyes ígéretet tett a zsidó sport történetének feldolgozására vonatkozólag. Még dr. Lucian képviselő szólt fel, aki lendületes szónoki lévvel mutatott rá arra a tényre, hogy egyedül a sport az, amely megemésíti a lelkeket és amely végre meg fogja hozni a most még egymást gyűlölő népek közötti békét és megértést. A bankett emelkedett hangulatban ért véget.

A husvét sportprogramja

Az országjáró későn megindult sportszezon legjobban a husvét programra érezteti hatását, mely ezalkalommal nélkülözi a nemzetközi meccsek izgalmait és az egész országban csapatközi körmérkőzésekben merül ki.

Kolozsváron: Haggibbor, KAC, Universitatea és KMSC csapatai között kerülnek lebonyolításra körmérkőzések. Vasárnap a KAC—Universitatea mérkőzést játszik le, míg a Haggibbor a munkások jóképességű csapatával mérí össze erejét. Hétfőn a győztesek, illetőleg a vesztesek csapatai kerülnek szembe.

A Haggibbor a múlt vasárnapon sikeresen debütált csapatát állítja ki a mérkőzésen, melyet az új akvizíció, a szatmári Roth egészíti ki, aki most első alkalommal mutatkozik be a kolozsvári porondon. A csapat a következő: Neumann Zelig, Rafael, Virág, Frenkel, Rosenbaum Krausz Roth, Weisz (Babuka), Szilágyi, Hirsch. A d. u. 4 órakor kezdődő meccset Ciurel vezeti.

Nagyváradon a NAC, Makkabea, Törekvés és Crisana körmérkőznek.

Temesváron a husvét egyetlen nemzetközi meccse játszódik le, ahol az egyesületek a szabadkai SAND kitűnő csapatát látják vendégül. Első napon a sorsolás a TMTÉ-vel hozza össze a sors a vendégcsapatot, ami alkalmas ad a temesvári közönségnek, hogy egy újabb TAC—Kinizsi derbyben gyönyörködjék.

Aradon, Brassóban és a többi városokban is csak helyi jelentőségű események tarkítják a husvétot.

„Lyra” hangszerüzlet

Étrada Regina Maria (volt Deak Ferenc-utca) 16. szám
Nagy választék His Masters Voice, Columbia, Polydor, Decca, Homocord, Perfectia gramofonokban és művészi lemezekben.
Az összes hangszerek és vizuális zongorák raktáron. Eladás havi részletre is. — Zongorahangolást és mindenféle javítást vállal és szakemberi végez.
Nagy választék néber és zsargon lemezekben

DR. HERZL TIVADAR

ÖSÚJORSZÁG

(ALTNEULAND)

REGÉNY

HA AKARJÁTOK NEM MESSZ...

FORDITOTTA:
MÁRKUS ALADÁR

Ara füzve 120.— lej, diszkótfésben 240.— lej.

Kapható az Uj Kelet könyvesboltjában.

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Vasárnap d. u. 6-kor: János vitéz (Mozi-helyárrakkal: 50. 40. 30. 20 és 10 lej. Sorozatszám 315.)

Vasárnap d. u. 6-kor: Ida regénye. (Ujdonság, 6-odszor. Sorozatszám 316)

Vasárnap este 9-kor: Régi nyár. (Lengyel Irén vendégjátékával. Bérletszűnetben. Sorozatszám 317.)

Hétfőn 3-kor: Gül baba (Lengyel Irén vendégjátékával. Leszállított helyárrakkal. Sorozatszám 318.)

Hétfőn 6-kor: Mánás Miska (Rátkay Márton a budapesti Király színház művészeinek vendégjátékával. Rendes helyárrak. Sorozatsz. 319.)

Hétfőn este 9-kor: Eltörtött a hegedűm (Lengyel Irén vendégjátékával. — Bérletszűnetben. Sorozatsz. 320.)

Kedd, 3-kor: Csókhercegnő (Operette-ujdonság. Mozi-helyárrakkal, 50, 40, 30, 20 és 10 lejes jegyek. Sorozatszám: 321.)

Kedd, fél 7-kor: Fráter Loránd egész estét betöltő nóta- és dalestje. (Kőrösi Dudas és zenekara kísértével. Rendes helyárrakkal. Sorozatszám 322.)

Kedd, 9-kor: Az utolsó Verebély lány, (Lengyel Irén bucsufőlépése. Bérletszűnetben. Sorozatszám 323.)

Szerda: Csókos asszony. (Lengyel Irén bucsufőlépése. Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 32 sz. C. Ssz.: 324.)

Csütörtök: Mesék az írógepről. (Király Ernő vendégjátéka. Napi bérlet 33. sz. A. Ssz.: 325.)

Péntek: Párisi divat. (Király Ernő vendégjátéka. Napi bérlet 33. szám B. Ssz.: 326.)

Szombat d. u. 4-kor: Luxemburg grófnő (Király Ernő vendégjátéka. Leszállított helyárrakkal. Ssz.: 327.)

Szombaton este fél 9-kor: Yes! (Operette-ujdonság, először. A párisi színházi évad legbrilliansabb és legszenzációsabb sikerű operette-ujdonsága. Kondor Ibolyával, Betegh Bébivel, Kun Magdával, Sólyom Győzővel, Tompa Bélával, Ihász Aladással, Leóvey Leóval, Selmezi Mihállyal. Premiére bérlet 33 sz. C. Ssz.: 330.)

Vasárnap d. u. fél 4-kor: Iglói diákok. (Király Ernő vendégjátékával. Leszállított helyárrakkal. Ssz.: 329.)

Vasárnap este fél 7-kor: Aranyhattyu. (Király Ernő bucsufőlépése. Napi bérlet 33. sz. C. Ssz.: 330.)

Vasárnap este: Román előadás. (Ssz.: 331.)

Hétfő: Yes! (Operette-ujdonság 2-odszor. Napi bérlet 34 sz. A. Ssz.: 332.)

Kedd: Yes! (3-adszor. Napi bérlet 34 sz. B. Ssz.: 333.)

Szerda: Yes! (4-edszer. Napi bérlet 34 sz. C. Ssz.: 334.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Vasárnap d. e. 11-kor: Jackie hajat vágat. (Gyermekelőadás, 15 és 10 lejes helyárrakkal. Főszereplő a kis Jackie Coogan.)

Hétfőn d. e. 11-kor: Malec cow-boy. (Gyermek-matiné, 15 és 10 lejes helyárrakkal.)

Szerdán 4-kor és 6-kor: Veszélyes pillanat (Hatalmas, izgalmas dráma-ujdonság. Ezenkívül: Miss Európa. Simon Böske ünnepélyes Párisban, fogadtatása Hegyeshalomnál, Győrött, Komáromban és Budapesten. Helyárrak: 30 és 20 lej.)

Csütörtökön 4-kor és 6-kor: Veszélyes pillanat és Miss Európa.

Pénteken 4-kor és 6-kor: Veszélyes pillanat és Miss Európa.

Vasárnap április 7-én d. e. 11-kor: A leher néger. Kacagató burleszk 7 felvonásban. És a legújabb világjurnal. Helyárrak: 15 és 10 lej.

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Szombat: Nincs előadás.

Vasárnap d. u.: Szevillai borbély.

Vasárnap este: Az elveszett levél.

A színházi iroda közleményei:

Lengyel Irén bucsuja a Csókos asszonyban. A rendkívüli és lázas érdeklődésre való tekintettel, a mely Lengyel Irén főlépteit kíséri, a kitűnő primadonna egy estével megtoldja fő lépéseinek számát. Eszerint tehát Lengyel Irén bucsuelőadása szerdán este lesz, amikor legkedvesebb szerepét fogja eljátszani a Csókos asszonyban. Ezt az előadást rendes bérletben tartják meg.

Kedden este pont félhétkor Fráter Loránd nóta-estéje. Futóútként terjedt el a városban annak a híre, hogy a magyar nóta nagy apostol: Fráter Loránd, a husvét ünnepére Kolozsvárra jön s egy egész estét betöltő hangversennyel fogja gyönyörködtetni közönségünket. A Fráter Loránd nóta-estéje kedden pont félhét órakor kezdődik. Rendes helyárrak. A jegyek árai egy banival sem lesznek emelve.

Király Ernő vendégjátéka. A kolozsvári közönség dédelgetett kedvence: Király Ernő a jövő hét csütörtöki estéjén kezd meg négy napos vendégjátékát. Három esti és két délutáni előadásban lép fel Király Ernő. Mind a három estén olyan szerepét fogja játszani, a melyeket Kolozsvárott még nem játszott. Csütörtökön: Mesék az írógepről, pénteken a Párisi divat, vasárnap kivételesen félhét órai kezdettel az Aranyhattyuban lép fel Király Ernő. A bérlők iránti figyelmének akarja tanujelét adni a színház, amikor mind a három Király-estét rendes bérletfolyamán tartják meg.

Yes! A jövő hét szombati estéjén lesz a premiéreje a Yes-nek a párisi színházi évad legnagyobb, leggrandiózusabb operette-ujdonságának.

Rádió műsor

Idő: középeurópai

Szombat, március 30. — Budapest, 9.15: Trió-hangverseny; 12.05: Zenekari hangverseny; 21. Jelenetek Goethe verseny; 21.15: Időjelzés, hírek, sport eredmények. Utána cigányzene. — Bécs, 16: Hngverseny; 18.50: Kamara zene; 20.05: Esti hangverseny. — Berlin, 17: Orgonahangverseny; 20: Zenei hangverseny; 21: Jelenetek Goethe Faustjából. — Brünn, 17.45: Eugen Huth Jan Svetska és Grete Kerbler operatársaság együttes dalestje. 22.25: Kávéházi zene. — Königsberg, 16.20: Fuvós sextett; 17 Szórakoztató zene, 20: Verdi: Aida c. operájának közz. — 2. L. O. London 14: Saint-Sains: Sámson és Delila c. operájának közz. 21.35: Elsie Griffin (sopran) és George Pisey (bariton) vidám dalestje. — Milano, 20.30: Zandonai: Giuliano c. operájának közz. — Nápoly, 17: Ouartulli kisaszonny hangv. 20.45: Egy opera közz. a San-Carlo színházából. — Róma, 17.30: Szórakoztató zene; 20.45: Verdi: Falstaff c. operájának közz.

Bizonyos ísmét m

A főlc osztrá

(Cluj-Kolozs Kelet tud.) A ai állatkivitel let állandóan tató lépéssel megoldáshoz, meg fogja k továbbí veszte volt egyik leg Mihalache fő fontos tárgya bukaresti osz Csehszlovákia megbízottai va jába emelt ak sáról.

Ausztria kö gyalt a minis kön folytatott sokat ebben beszélésen Lu ra, hogy

az osztrák válságba ju egyáltalán

Az állandóan mint az osztrá ra hátrú külf válságot idéz ágazatban, am nek a többi áll dései, amelyek elzárták határ kivitel elől és nyésztés kizáró rászorulva.

Ennek a kríz kében emelt mány a vágó

amelyek janu azzal a célzattal befolyásolják alakulását. Ha erni, az állat mezőgazdaság hat. A várt e radt, mert a v szécsés lefyott nek indult Ausz zet Románia te Ausztria egyre rolt és az impo van. A vágott ból Ausztriába

DEVIZÁK

Zürich	---
Newyork	---
London	---
Páris	---
Milano	---
Prága	---
Budapest	---
Béigrád	---
Bukarest	---
Vársó	---
Bécs	---
Berlin	---

Sza

Közgazdaság

Bizonyos rekompenciációk ellenében Ausztria ismét megkönnyíti a román élőállatok bevételét

A földművelésügyi minisztérium és a bukaresti osztrák követ között megindult tárgyalások meggyezéssel bíztatnak

(Cluj-Kolozsvár, március 29.) Az Uj Kelet tud.) A veszélyben forgó romániai állatkivitel ügye, amelyet az Uj Kelet állandóan napirenden tartott, biztató lépéssel közelebb jutott egy olyan megoldáshoz, amely legalább részben meg fogja kímélni az exportőröket a további veszteségektől. Megemlítettként volt egyik legutóbbi számunkban, hogy Mihailache földművelésügyi miniszter fontos tárgyalásokat folytatott Lukes bukaresti osztrák követtel, továbbá Csehszlovákia és Jugoszlávia romániai megbízottjaival a román élőállatekporrá jába emelt akadályok mielőbbi elhárítása körül.

Ausztria követével több ízben is tárgyalt a miniszter és legutóbb csütörtökön folytatott vele beható tanácskozásiakat ebben a kérdésben. Ezen a megbeszélésen Lukes követ rámutatott arra, hogy

az osztrák állattenyésztés súlyos válságba jutott, mert állományát egyáltalán nem tudja értékesíteni.

Az állandóan emelkedő import, valamint az osztrák állattenyésztés rovására háruló külföldi konkurencia súlyos válságot idézett elő ebben a termelési ágazatban, amit még fokozottabbá tesznek a többi államok prohibítiós intézkedései, amelyekkel ugyyszólván teljesen elzárták határaikat az osztrák élőállatkivitel elől és így az osztrák állattenyésztés kizárólag a belföldi piacra van rászorulva.

Ennek a krízisnek a leküzdése érdekében emelte fel az osztrák kormány a vágómarha importvámteleit,

amelyek január 10-ikén léptek életbe, azzal a céllal, hogy megfelelő módon befolyásolják a belföldi állatárak kialakulását. Ha jobb árakat tudnak elérni, az állattenyésztők és általában a mezőgazdaság helyzete jobbra fordulhat. A várt eredmény azonban elmaradt, mert a vágott hus importja visszaszáradt helyett még inkább emelkedésnek indult Ausztriában. Ugyanez a helyzet Románia tekintetében is, ahonnan Ausztria egyre több vágott húst vásárolt és az import most is emelkedőben van. A vágott hus importja Romániából Ausztriába az utolsó 7 év alatt a

következőképpen fejlődött: 1923-ban 4162 darab, 1923-ban 25.664 darab, 1924-ben 22.484 darab, 1925-ben 32.612 darab, 1926-ban 40.372 darab, 1927-ben 44.146 darab és 1928-ban 59.918 darab.

Ezzel a helyzettel szemben az osztrák mezőgazdasági szervezetek egyre energikusabb kormányintézkedéseket követelnek a húsimport korlátozása érdekében.

Az osztrák kormány komolyan foglalkozik is a húsbevétel kontingentálásának tervével és ezt olyanformán gondolja megoldani, hogy javítson vele az osztrák állattenyésztés helyzetén.

Az osztrák kormánynak az az információja, hogy Románianak szüksége van fajállatokra állatállományának megjavításához és fajnemestéséhez, amiért hajlandó lenne is tekintélyesebb számú bikát importálni Ausztria, a mely kiváló fajnemes állatállományal rendelkezik, elsősorban hajlandó ebben a tekintetben Románia rendelkezésére állani. A bukaresti osztrák követ behatóan foglalkozott ennek a kérdésnek a tanulmányozásával, még pedig abból a szempontból, hogy

helyre lehetne állítani az egyensúlyt az Ausztriába irányuló romániai állatkivitel és az osztrák állattenyésztés érdekei között.

Ennek érdekében Lukes követ olyan megállapodás kötésére tett javaslatot, amelyben a román kormány kötelezze magát arra, hogy az Ausztriába exportált élőállatok számával arányosan megfelelő számú tenyésztőállatot importáljon onnan. Az ebben az irányban megindult tárgyalások meggyezéssel bíztatnak és hír szerint az osztrák kormány vissza fogja vonni azokat a rendelkezéseket, amelyek január óta teljesen lehetlenné tették a romániai élőállat Ausztriába való kivitelét.

Ki lesz a CFR új vezérigazgatója. Bukarestből jelentik: Teodorescu mérnök tegnap hagyta el a CFR-nél viselt vezérigazgatói pozícióját. Az államvasutak volt vezérigazgatója, aki tudvalevőleg a Petrosani Kőszénbányavállalat élnöki székéből került a CFR élére, hír szerint a Banca Romaneascănál vállal-

ja el a vezérigazgatói tisztséget. Arról, hogy a vasutnál ki lesz az utóda, többféle kombináció is van forgalomban. Egyes hírek szerint, amelyekről annak idején az Uj Kelet is beszámolt, Negru-tin F. Joan szenátor, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara elnöke volna kiszemelve erre a fontos pozícióra, aki a forradalom alatt elismerésre méltó ráteremtettséggel szervezte ujja Erdélyben a megbénult vasuti forgalmat. Más verzió szerint Stan Vidrighin mérnök a jelenlegi postavezérigazgató fog átmenni ugyanolyan rangal a CFR-bez, ahová a kormány állítólag Alevara tábornokot, a lemondottnak tekintendő közlekedésügyi minisztert akarja kormánybiztosi minőségben kinevezni.

Fontos módosításokat fog szenvedni a munkakodex. Bukarestből jelentik: Közvetlenül a hasvétel ünnepek után Raducanu munkaügyi miniszter négy törvényjavaslatot fog a parlament elé terjeszteni. A négy javaslat a következő: Az új iparostörvény, a munkakamáráról szóló törvény, alkalmazottak jogviszonyáról szóló törvény és a szociális biztosításról szóló törvényjavaslat. Az iparostörvény egységesíteni fogja a különböző országrészekben jelenleg érvényes rendelkezéseket. A munkakamáráról szóló javaslat olyan értelemben fogja a Trancu Jasi-féle törvényt módosítani, hogy a munkaadókból és munkásokból paritásos alapon megalkotott kamarák helyett kizárólag béralkalmazotakból álló kamarákat fog létesíteni. Az alkalmazottak jogviszonyáról szóló törvény a munkások és kisiparosok által vállalt munkateljárményektől származó vétségek és kibágások büntetését fogja megállapítani. A munkabiztosítási törvény egységesíteni fogja a most érvényben lévő törvényeket és a biztosítási kötelezettséget ki fogja terjeszteni a fizetéses alkalmazottak más kategóriáira is.

Jugoszlávia kereskedelmi szerződést készült kötni Törökországgal, Bulgáriával és Lengyelországgal. A jugoszláv kormány közlése szerint Bulgáriával, Lengyelországgal és Törökországgal legközelebb megkezdődnek a kereskedelmi szerződések megkötésére vonatkozó tárgyalások. A minisztérium a tárgyalások megkezdése előtt meg akar ismerkedni a bánáti közgazdaság idevonatkozó kívánságaival és ezért a bees kerek kamarát arra hívta fel, hogy véleményét és a szakkörök kívánságait sürgősen közölje a kereskedelmi minisztériummal. A kamara már el is küldte válaszáat a kereskedelmi minisztériumnak, amelyben a Törökországgal kötendő kereskedelmi szerződéseknek kéri, hogy kösse ki kormányunk a minimális vámtarifa alkalmazását mezőgazdasági termények, állatok, kalap, bőr, háló, háztartási cikkek, cukor, esztergály keményítő, szirup, turó, liszt és korpa kivitelénél.

A Bulgáriával kötendő kereskedelmi szerződések alkalmával a kamara egyes iparcikkek exportálásánál kérte a vámkedvezmény kieszközölését, a Lengyelországgal megkötendő kereskedelmi szerződésnél pedig a mezőgazdasági terményekre, lisztre, keményítőre és borra kért a kamara vámkedvezményeket biztosítani. Az állatkivitelnél ezt azért nem kérte, mert a jugoszláv állatexport nem irányul Lengyelország felé, minthogy Lengyelország állattenyésztése fejlettebb, mint Jugoszláviáé. A bánáti mezőgazdasági egyesület ugyan csak előterjesztést küldött a kereskedelmiügyi miniszterhez, amelyben azt kérte, hogy a szóbanforgó kereskedelmi szerződések megkötésénél a mezőgazdasági termékek külföldi piacának biztosításáról gondoskodás történjék.

Nyitlter

Az e rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Nyilatkozat

Ezuton közlöm azon érdekeltekkel akik a Lebeau-Piketty (Georg Richardson) cég építési akciójával kapcsolatban felkerestek, hogy a nevezett cég cluji megbízottjától nyert ideiglenes műszaki megbízatásomat saját elhatározásomból, a tegnapi napon megszüntettem.

Noszin Mór,

okl. mérnök, Cluj, Str. Reg. Maria 38.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apóhirdetések díja előre fizetendő, jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eijegyzési hírek díja 250 lej.

Utazók! BERKOVICSNE מרמב בשר
vendéglője megnagyobbítva
Oradea, str. Nicolai Iorga 19.
Zöldfa-u. Mérsékelt árak. Kitching házikonyha

T. Hölgyeim! Tekintsék meg saját készítményű bubi, transzformatio, poschtise **parókákat**
Hat hónapos villanyos ondolítás, speciális, festés és minden különlegességek a szakmában. **MUSSA, Cluj Str. Memorand. 10.**

Biztos megéheztési vállalatnak tulajdonosa házasság céljából ismeretséget keres egy oly idősebb leánnyal, esetleg fiatal özvegyvel, kinek legalább 200.000 lej készpénz hozománya van, vállalatot megnagyobbitásához. - Leveleket „Diszkret” jellegre a kiadóba kérek.

Speciális gyógypedagógiai tanódszeremmel a leggyengébb tehetségű elemi és középiskolai tanulókat is normálisakká képezem ki. Carei (nagy-károly). Nagy József igazgató.

Palesztinai legfrissebb szöveg a „Safaruth” zsidó könyvkereskedés útján Cluj, P. Mihai-Viteazul 39. szám.

Különbejárati utcai butorozott szoba 2-3 fiatal embernek kiadó, esetleg kosztál. Rudolf-ut 54.

Fiatal **מרמב בשר** ki jó előmadkozó is, azonnalra állást keres. Falura is elmegey. Cim a kiadóban.

Nöttek kereskedősegéd, több évig gyakorlattal, magyar, román, német nyelvtudással azonnalra állást keres. Cimeket „Vidre” is megyek” jellegre.

Megvételre keresek egy ízfedelű, fekete kétkerékű kocsi szerződéssel. Cimeket a kiadóban.

Mindennap reggel és este frissen fejt **מרמב בשר** tehéntej és csecsemőtej (állandóan egy tehéntől fejtve). Kapható: Schwartz Ignác-nál, Calea Decebal (v. Rudolf-u) 36. - A fejésnél maglascik: Farkas Manó.

TÖZSDE

A piac változatlan

DEVIZÁK	Kolozsvár	Valutapiac 1929 március 29 (Rador)							
		Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárlat						
Zürich	324-3240	-	-	49250	8236	1103750	13681	6502750	1924
Newyork	168-15	51985	51985	2559	167825	57370	71130	3880	-
London	814-10	2573	2-2275	12421	81600	27-437	3452 0	16406	48535
Páris	659-659	203150	203100	-	67500	224030	277875	13210	39067
Milano	882-882	272150	2721:0	134	881	360350	3723	17698	52362
Prága	49850	153950	153950	-	499	170025	210812	-	256
Budapest	2940-2940	060000	906:00	-	2931	-	12390	5-8725	-
Belgrád	-	91275	91275	-	394	1407	124850	5932	175
Bukarest	-	30003	39000	1520	-	341:0	42325	2012	58
Vársó	1920	5:50	5830	-	185	643250	7973	378775	-
Bécs	2368-2368	7305	7305	-	2365	80:750	-	47495	-
Berlin	4005-4005	12320	12330	-	3991	136112:0	10378	80175	-

Száz lej árfolyama: Zürich (zárlat) 309, Páris 1520 Budapest 34125, Bécs 42325, Prága 2012

Hirdessen az Uj Keletben

ÖZÖNVIZ

Komédia három felvonásban

Írta: M. Berger

Fordította: Szabó Imre

Streeton: Igen, kérem, úgy néz ki a dolog, mintha az ember bíróságon lenne.

O'Neil: Bravó, uraim, a hasonlat nem rossz. Mert hisz valójában ítélőszék előtt állunk. De kérdem önöket, ki ez uttal a vádlott és ki a bíró. Hol vannak a terhek tanúk, hol az ügyész és hol ülnek az esküdtek?

Mindnyájan: Helyes, nagyszerű, nagyon szép, nagyon jó!

O'Neil: Most pedig térjünk a tárgyra, előtt vagyunk, de olyan előtt, ahol nincsenek különbségek. Sokszor gondoltam és praksisomban gyakran láttam, hogy nincs különbség azok között akik ítélkeznek és akiket elítélnek. Hány-szor kérdeztem magamtól: miért ülnek egyesek az emelvényen és mások lent a vádlottak padján.

Mindnyájan: Nagyszerű, csudás!

O'Neil: Most pedig térjünk a tárgyra. Uraim, a mi életünk hosszú, egyhangu ut, hegyek és völgyek, mezők és hegygerincek fölött. Mocsarakon gázolunk át, örvényeket kell átugranunk és mind nyájan, a nap alatt, egyformán ezt az utat járjuk. Az egyik gyorsabban megy, a másik vontatottabban, de egyképen vándor keresők vagyunk és az élet harca egyetlen cél felé vezet, az utolsó felé, amely mindnyájunk számára egyforma és végérvényes. Mert ha végül gondokkal és betegséggel terhelt eljutunk utolsó célunkhoz, kérdem önöket, vajon ott tudnak-e különbséget a vándorok ezrei és milliói között?

Mindnyájan: Nincs különbség! Nincs semmi különbség!

O'Neil: Nos hát, uraim, ha így áll a dolog, akkor kérdem én, miért nem tehetnénk meg ezt az utat együtt, kéz a kézben, egymáson segítve a súlyos pillanatokban. Miért ne nyitnók meg szíveinket és miért ne tekintenék egymást barátnak és rokonnak?... Uraim, ha az ut végső célja egyenlővé tesz bennünket, kérdem önöket, mi értékük van mindazoknak a dolgoknak, amikkel mi felszereljük magunkat az élet-utra. Mi értéke van az emberek osztályozásának, mi értéke van az udvariassági formáknak. Milyen boldog vagyok, uraim, hogy ebben a pillanatban meg tudtátok érteni a földi hiúságokat. A vég pillanata ez, amikor az ég ránküzdött a pusztító hullamait és akkor ti egymás felé nyújtottátok kezeiteket egymás szívébe néztetek, barátokká lettetek, emberekké. O, vajha örökké így maradhatnánk! De fájdalom, fájdalom... biztos vagyok afelől, hogy mindazok, akik még utközben vannak, akiknek bizonytalan idejük van még a földi vándorlásra, azok tovább is szédülten járnak az élet útján, gyűlölettel és önzéssel a szívükben. Vakok ők és fáj nekem, hogy nem tudtam világosságot plántálni a szíveikbe, mert én, fájdalom, csak egy félrekapott zseni vagyok és nem tudok esodákat művelni. Ám ti, kedveseim, e pillanatban szíveitekből és kezeitekkel éncot alkottátok. Egyik a másikért, mindnyájan mindnyájunkért.

Phraser (meghatódott esőnd közepete): Míster O'Neil, ha jól értettem önt, akkor nekünk most kötelességünk egyetemesen a szíveinket és kézfogással tanu-

ságot tenni amellett, hogy testvéreinket érezzük magunkat. Mert mindnyájunk csak jövevények vagyunk és egyetlen végcél felé haladunk. En és te és mindnyájan! (Pillanatnyi csend.)

O'Neil: Higgins gyujtsen rá a kétségbeessés himnuszára s a többiek is mint egy ember énekelje az utolsó éneket! (Lassu tempóban énekelik a kétségbeessés himnuszát.)

Mindnyájan (felocsudva): Most pedig ide a pezsgővel! Hol van Beer, hol van Lucy? Hívják be őket!

Phraser: Beer! Lucy! Lucy!

(Beer és Lucy jönnek.)

Beer: Mi történt?

Lucy: Meg vagyunk talán mentve?

Phraser: Nem, nem... hanem egyetlen lábban vagyunk... testvérek vagyunk... öleljétek meg, testvéreim. (Átöleli Beert.)

O'Neil: Láncba...! Láncba...! Karoljon egyik a másikba! Higgins rázendíteni az utolsó himnuszra és máris előre! Kéz a kézben, mintha egyik leinénk.

Mindnyájan (egybefonódnak, énekelnek és taktusra hullámos lépéseket lettenek): Imni akarunk, Streeton, hozz pezsgőt!

O'Neil (egy üveggel az asztalra üt): Csend legyen, nem jól csináltátok! Megujrázzuk! Kéz a kézben, mintha mindnyájan egyek lennénk! (Ujra egybefonódnak, énekelnek. A világosság kialszik.)

Mindnyájan (nyögnek — pillanatnyi csend — egyik, másik felsikolt.)

O'Neil: Csak nyugalom, gyermekeim, nyugalom! Azonnal! Kicsi türelmet kérek! Streeton, hol vannak a gyertyák? Légy szíves, csinálj világot!

Mindnyájan (szorgoskodnak a gyertyák körül, meggyújtják az egyes asztalokon.)

Higgins: Miért aludtak el a villamos égők?

O'Neil: Azért, uraim, mert a víz elárasztotta az elektromos műveket.

Streeton: Jaj a víz... a víz... a víz!

O'Neil: Gyorsan, gyorsan, Streeton! Szalvétákat ide, asztalkendőket, ruhákat, gyorsan tempó, ttupó! No így! (Mindenkinek fut egy-egy kendővel, vagy ruhával az ajtóhoz, ablakokhoz és bedugják a nyílásokat.)

Phraser: Láncba!... Láncba!...

(Mindnyájan láncba rendezkednek, egymást átkarolják, egyre halkabban énekelik a kétségbeessés himnuszát, minddegyikük kezében egy-egy gyertya. Lucy felzokog.)

Függöny Harmadik felvonás

(Váltakozó szin. Sötétség, csak itt-ott ég gyertya. Elszórváalszanak a szoba sarkában székeken, egymásmellette helyezett asztalokon.)

Phraser (kissé támoogyta): Nem értem, hogy tudnak ezek még mindig aludni! Charley! Charley! Kelj már fel egyszer. Hallod-e, Charley?!

Charley: Mi történt, mi van nem értem!

Phraser: Csendesebben beszélj és nézd, a gyertyák már kialusznak, erigy, szerezz újakat.

Charley: Gyertya kell? No hiszen mindjárt szerzek. (Hozza.) Itt a két utolsó.

Phraser: Az ördögbe is, már csak két darab van, pedig legalább négy kellene! Gyujtsd meg az egyiket! Nem értem, mit alszol még most is!

Charley: Dehogyan alszom, míster Phraser, ugy kialudtam magamat, mint talán soha az életben. A fejem se fáj, (megkopogtatja fejét) és már kezdem hinni, hogy ennek az egésznek (uszó mozdulatokat csinál kezeivel) vége lesz. Megyek és megnézem, ide jött-e az a vacak víz az ajtókhöz. (Megy.)

Phraser: No mi van? Hullámszik még? Vagy folyik lefelé?

Charley: Becsületszavatra, míster Phraser, hogy a szalvéták megszárad-

Tölgy-rönköt,

különösen vastagot, 45 cm-től és vékonyat is, 30 cm-től, tölgyboulest és tölgyfűrészárut, továbbá mindenféle más kemény és puhafa deszkát (készleteket és termeléseket) és rönköt állandóan vásárol és elad.

„FAGUS“ S. A. DEJ.

tak. Van közöttük egy, becsületistenemre mondom, amelyik majd, hogy megpörköldött.

Phraser: Hát ez lehetetlen!

Charley: No de tessék elhinni nekem. Különbben is tessék nézni, a víz már folyik lefelé.

Phraser: Teljességgel lehetetlen! Há lehetőséges, mégis lehetőséges!

Charley: Micsoda?

Phraser: Magam sem tudom... Hiszen tudod, hogy, nekünk kötelességünk egymást segíteni. Tudod, hogy tegnap testvérek és barátok lettünk.

Charley: Hát persze! Vagy nem vagyunk talán barátok!?

Szerezzen örömet gyermekének!

Rendelje meg a legterjedtebb zsidó ifjúsági folyóiratot, a

Remény-t

megjelenik egyszer havonta.

Tartalmaz mesét, regényt, színdarabot, verset. Cserkész és sejtvényrovat.

Előfizetési ára:

egy évre 240 lej
egy félévre 130 lej.

Előjegyzések csak az Uj Kelet könyvostálya utján eszközölhetők. Kérjen mutatványszámot 10 lej értékű tevélbélyeg ellenében.

Előkészületben

SZABÓ IMRE

utijegyzetei

AZ UJ BALKÁN

A Balkán népei a béke tizedik évében

A balkáni zsidóság az új világhelyzetben.

Besszarábia, Bukovina, Erdély, Dobruza, Orománia, Bulgária, Törökország, Jugoszlávia, Görögország.

Előjegyzéseket elfogad az Uj Kelet könyvostálya

és

Az ember adófizető léte kárával — a takarás él bnyéből, illet hányadot, e len célok ja ban az orsz adózást nem arcolásának szerü állam sa adókbán mérszetszerű kölcse, érve a hajlandósá nélkül megf államá.

Ez az adó ideig nem a hatott pedig csatojt orszá megék, adóit szolgáltatást rint saját n ják és erősít Sem közleke sem tanügyi mégyeink n zának azzal magaságáná tenciák egye

Minden m intézmények adófizetőkné amelyek leh vállalatuk révén az áll váljanak. Jó gyors és be közlekedési azok az eszt államokban polgárok ren saik fejében teremtségre vannak meg. ban annál nyesül az a dolaitian és céljait figyel dék, mely adódkitöröl akik az adó nak, nem p akít kímélni megerősíteni szándékosan

A monopol kapcsolatban arra, hogy mennyire v állami árdra szegényített kivenni azok államháztart sek. Az igaz a vásárlókép lefokozásán a osztályok egy danak az állat zeteről s ezál még az a p benne cirkulá állanak res adatok, de merjük állita